

PATRIOTISK SELSKAB
JORDBRUGSRELATERET RÅDGIVNING

ÅRSBERETNING 2018/2019

ÅRSBERETNING 2018/2019

PATRIOTISK SELSKABS LEDELSE PR. 1. juni 2019

PROTEKTOR

Hendes Majestæt Dronning Margrethe II

BESTYRELSE

Kammerherre, hofjærgermester, godsejer

Peter Cederfeldt de Simonsen (formand)

Kammerherre, hofjærgermester, godsejer

Bendt lensgreve Wedell (næstformand)

Gårdejer Jens Himmelstrup

Godsejer Christina Ahlefeldt-Laurvig

Gårdejer Hans Boesen

Konsulent Rikke Toft Stripp (medarbejdervalgt)

ØKONOMIUDVALG

Godsejer Christina Ahlefeldt-Laurvig (formand)

Kammerherre, hofjærgermester, godsejer

Bendt lensgreve Wedell

Hofjærgermester, godsejer Axel C. Castenschiold

Godsejer Elise Moltke-Huitfeldt

Gårdejer Jens Briand Thomsen

Gårdejer Søren Bonde

PLANTEAVLSUDVALG

Gårdejer Hans Boesen (formand)

Gårdejer Jørgen Stougaard

Gårdejer Niels Peter Nielsen

Hofjærgermester, godsejer

Kim greve Brockenhuus-Schack

Godsejer Jørgen Schiøttz-Christensen

HUSDYRBRUGSUDVALG

Gårdejer Jens Himmelstrup (formand)

Gårdejer Jens Erik la Cour Jensen

Gårdejer Lars Holmegaard Larsen

Gårdejer Hanne Stentebjerg

Gårdejer Anders Pedersen

DIREKTION

Adm. direktør Nils Rasmussen

Direktør Christian H. Vesterager

LEDERGRUPPE

Chefkonsulent Jens Kring

Chefkonsulent Michael Mortensen

Chefkonsulent Thomas Skøtt

Chefkonsulent Erik Andkær Pedersen

Chefkonsulent Karen Linddal Pedersen

Teamleder Kristian Petersen

Chefjurist Rikke Gade Trinskjær

VISION: Patriotisk Selskab er den foretrukne rådgiver for professionelle jordbrug og relateret virksomhed.

MISSION: Patriotisk Selskab yder med udgangspunkt i Danmark det enkelte medlem værdiskabende og fremadrettet rådgivning på et førende niveau.

Redaktionen er afsluttet den 1. juni 2019.

INDHOLD

Formandens forord	side	7
Bestyrelsens beretning	side	9
Patriotisk Selskab i årets løb	side	21
Økonomiafdelingen	side	33
Planteavlsafdelingen	side	47
Husdyr-, miljø- og juraafdelingen	side	53
Udviklingsfunktionen	side	59
Årsregnskab	side	63
Vedtægter	side	64
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	side	70
Den folkevalgte revisors erklæring	side	71
Ledelsesberetning	side	72
Anvendt regnskabspraksis	side	74
Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond	side	76
A/S Det fynske Landbocenter	side	79
Kontingent	side	81

FORMANDENS FORORD

Alt imens dette forord skrives, buldrer den danske valgkamp derudad. En lang række partier kæmper om vælgernes gunst, og et af de hedeste temaer er, ikke overraskende, klima og miljø. Men også finansieringen af de mange valgløfter fylder i debatten, som i skrivende stund nærmest har karakter af en styrkeprøve i at være mest grøn og fremvise flest finansieringsforslag.

Ofte er det landbruget, som står for skud – bl.a. med Socialdemokratiets forslag om at fordoble arveafgiften, hvilket vil ramme landbruget og de kommende arvtagere særdeles hårdt.

Det er, som om mange har glemt, at Danmark ikke bare er et landbrugsland med lange og stolte traditioner, men også er et af verdens mest klimateffektive og bæredygtige landbrugslande, som med produktion og eksport af højkvalitetsfødevarer hver dag bidrager væsentligt til den danske økonomi.

Nuvel – det er valgkamp, og fronterne er trukket ekstra hårdt op. Men det er, som om følelserne har overtaget og fakta er forduftet, når klimaet kommer på dagsordenen. Det er, som om mange glemmer – eller lukker øjnene for – at dansk landbrug frivilligt og innovativt allerede er i fuld gang med den grønne omstilling.

Visionen er, at fødevareerhvervet skal være klimaneutralt senest i 2050, og alligevel gøres landbruget til syndebuk. Faktum er imidlertid, at skrappe krav og restriktioner til dansk landbrug i sidste ende kan risikere at presse produktion og arbejdspladser ud af Danmark og til lande, hvor landbruget har et langt større klimaaftryk. Dermed vil det globale klimaaftryk stige, og så er vi lige vidt.

Faktum er også, at fødevareklyngen bidrager til eksporten med godt og vel en fjerdedel af den samlede danske varehandel – og samtidig skaber arbejdspladser i de danske landområder, hvor der i særlig grad er behov for arbejdspladser og økonomisk vækst. Hvis landbruget presses væk, forsvinder også disse vækstmuligheder.

Efter den 5. juni kender vi udfaldet af valget, og vi ser frem til sammen med et nyt hold af politikere at finde konkrete løsninger på de udfordringer, der venter forude: Løsninger på en fair håndtering af generationsskifte, på ressourcerne til forskning, på samspillet mellem erhvervet og uddannelsesområdet, på EU's landbrugs-politik, på de globale vækstmuligheder, på udvikling og jobskabelse i landdistrikterne og ikke mindst på hele klima- og miljøområdet.

Der skal ikke herske tvivl om, at konkrete løsninger for os betyder, at landbruget får tildelt rammevilkår, som gør det muligt at konkurrere med udlandet, og som ikke hæmmer væksten og udviklingen hverken på den store fælleseuropæiske scene – som får nye bannerførere efter europaparlamentsvalget den 26. maj – eller på den hjemlige bane.

Landbruget skal på alle måder tales op, og som erhverv har vi selv et ansvar. Vi skal være med til hele tiden at nuancere debatten, så den baseres på fakta frem for følelser. Og vi skal fortsat fortælle de gode historier og frem for alt vise nye veje. Kun på den måde kan vi sikre, at en ny generation af unge, innovative landmænd står klar til at føre dansk landbrug videre på en fornuftig og fair måde.

Sammen med den øvrige bestyrelse ser jeg frem til en god og spændende debat med medlemmerne på generalforsamlingen den 20. juni 2019.

Peter Cederfeld de Simonsen
bestyrelsesformand

BESTYRELSENS BERETNING

DEN LANGVARIGE TØRKE, SOM I 2018 RAMTE HELE EUROPA, FIK MÆRKBARE KONSEKVENSER FOR LANDBRUGET, OG EFTERVIRKNINGERNE TRÆKKER LANGE SPOR EFTER SIG. GLÆDELIGVIS BLEV 2018 OGSÅ ÅRET, HVOR FLERE FAMILIER UDNYTTEDE DEN NEDSATTE BO- OG GAVEAFGIFT OG FIK IVÆRKSAT ET GENERATIONSSKIFTE.

■ TØRKEN RAMTE HÅRDT

I tilbageblik vil 2018 af mange danskere blive husket som året med den tørreste og varmeste sommer i mands minde. Den langvarige tørke ramte ikke bare Danmark, men hele Europa og fik mærkbare konsekvenser for landbruget som helhed og for den enkelte landmand i særdeleshed. Rundt om i landet kæmper mange familier stadig med eftervirkningerne af de mange solskinstimer og de få regnbyger. På grund af lavere høstudbytte og mangel på foder til dyrene blev indkomsten hos mange landmænd markant lavere end budgetteret.

Samlet set anslås tørken at have kostet landbruget omkring seks mia. kroner, fordelt over 2018 og 2019 og med store regionale forskelle afhængig af nedbørsmængde og vandingsmuligheder og afhængig af produktionstype. Faktum er dog, at ingen driftsgrene eller områder i landet gik helt fri, da tørken ramte.

Hårdest ramt blev svineproducenterne, som tilmed blev dobbelt ramt: På grund af markant lavere udbytte på egen kornproduktion måtte de indkøbe større mængder foder, og samtidig var priserne på svinekød og smågrise lave gennem hele 2018.

For planteproducenterne ramte tørken meget forskelligt i forskellige egne af landet; hårdest ramt blev Nordjylland og visse steder på Sjælland. Også mælkeproducenterne mærkede tørken i form af nedgang i egenproduktion af foder.

Dér, hvor tørketabet blev begrænset, har producenterne kunnet klare sig igennem uden tab, godt hjulpet af højere salgspriser. Andre steder har tørken medført meget store tab, som end ikke højere salgspriser har kunnet kompensere for. Hertil kommer store forskelle i udbytte, afhængig af afgrøde.

Faktum er, at den ekstreme tørke har medført et meget stort fald i landbrugets indkomst; langt større end de konjunkturudsving, som landbruget normalt lever med og er vant til, og med en effekt, som tydeligt har svækket erhvervets generelle økonomi og robusthed – også hos de solide bedrifter, som skal tegne landbruget fremover.

En prognose fra SEGES peger på 2018 som året med det største underskud siden finanskrisen i 2008 og 2009, og der er ingen tvivl om, at tørken har trukket

lange spor ind i 2019 og medført et mærkbart fald i investeringerne.

■ TØRKEPAKKE OG JORDSKAT

Da tørken var på sit højeste, blev der fra politisk hold iværksat en "tørkepakke" til landbruget bestående af en økonomisk her-og-nu-håndsrækning i form af fritagelse for produktionsafgifter og af langsigtede tiltag, der skal reducere risikoen for, at landbruget kommer til at stå i en lignende situation igen.

Et positivt tiltag nuvel, men et tiltag, som desværre ikke ændrer ved det faktum, at de forskellige tørketiltag tilsammen – herunder også tiltag fra andelsselskaberne – kun har kunnet kompensere for godt 10 procent af det samlede tørketab. Det ændrer heller ikke ved, at mange landmænd i kølvandet på to meget barske år nu står i en vanskelig og sårbar situation.

Den lange, tørre sommer viste med al tydelighed landbrugets sårbarhed – også over for vejrliget. Netop derfor var det også både ærgerligt og uforståeligt, at politikerne ikke i samme moment, som de iværksatte tørkepakken, greb muligheden for at nedlægge jordskatten – eller i hvert fald ikke lykkedes med at gøre det på grund af rigide regler. Det forekommer helt absurd, at landbruget fortsat – som det eneste erhverv i Danmark – skal være underlagt en sådan beskatning af produktionsapparatet, dvs. jorden.

Hvis dansk planteavl skal have en fremtid, er det nødvendigt, at sådanne belastende skatter og afgifter lempes eller afskaffes. En afskaffelse af jordskatten vil ikke alene ligestille danske landmænd med udenlandske EU-kolleger; en afskaffelse vil også give danske landmænd et tiltrængt økonomisk råderum til at foretage nye investeringer i maskiner, bygninger, teknologi og andre former for udvikling af bedriften.

Sådanne investeringer vil samtidig fremme de generationsskifter, som er så nødvendige i dansk landbrug. En bedrift, der er investeret fornuftigt i, er alt andet lige mere solid og kan sikre landmændene en større opsparing, når de går på pension, og en tidssvarende bedrift er også langt mere attraktiv for unge landmænd at investere i.

■ FLERE GENERATIONSSKIFTER

Selvfølgelig er der langt flere faktorer end de skattemæssige forhold, som afgør, hvornår et genera-

tionsskifte skal gennemføres. Det handler i lige så høj grad om, at alle parter skal være velforberedte og klar til den nye tilværelse på den anden side af generationsskiftet.

Uanset tidspunktet for skiftet er der imidlertid ofte meget store summer på spil, og derfor er det også glædeligt at konstatere, at flere familier allerede har nydt godt af den afgiftsnedsættelse, som blev gennemført i 2016 og som betyder, at bo- og gaveafgiften over en årrække sænkes fra de hidtidige 15 procent til 6 procent i 2019 og 5 procent i 2020. Hertil kommer de gunstige lave renter. Alt sammen faktorer, som har sat skub i generationsskifter over hele landet.

Denne positive fremdrift kan desværre få en hård opbremsning, eftersom flere partier frem mod folketingsvalget har argumenteret for, at bo- og gaveafgiften skal rulles tilbage til de 15 procent. Hertil skal lægges usikkerheden om det nye, forestående ejendomsvurderingssystem, som ingen endnu kender konsekvenserne af.

De nuværende ejendomsvurderinger har været fastfrosset i en årrække, og da de kommende vurderingsprincipper i højere grad vil blive baseret på tilfældige og ofte ganske få handelspriser, antages det, at de nye vurderinger kan blive højere end de nuværende vurderinger, der ansættes mere langsigtet. Hvis vurderingen af den ejendom, der skal generationsskiftes, stiger, skal bo- og gaveafgiften beregnes af et højere grundlag. Endnu dyrere bliver generationsskiftet naturligvis, hvis bo- og gaveafgiften samtidig sættes op.

Samtidig bliver det sværere at få medhold i en klage over en vurdering, fordi der med det nye vurderingssystem indføres et vurderingsskøn på plus/minus 20 procent. Det betyder, at det kun er muligt at få ændret en vurdering, der rammer mere end 20 procent ved siden af.

■ FAIR RAMMEVILKÅR

Bekymringen går derfor på, om prisen på ejendommene hæves så meget, at generationsskifte nærmest bliver umuligt. Dertil kommer, at avancen og dermed beskatningen heraf vil stige, og selv om den kan succederes i forbindelse med generationsskiftet, er det dog stadig en forøgelse af den samlede gældsbyrde.

Alt i alt er der nu skabt stor usikkerhed om vilkårene i forbindelse med de generationsskifter, som er så afgørende for dansk landbrug.

Som led i målet om at skabe det optimale ejendomsvurderingssystem for landbruget har Landbrug & Fødevarer overfor forligskredsen bag det nye ejendomsvurderingssystem derfor foreslået at genindføre de periodiske ejendomsvurderinger. Disse vurderinger kan være med til at skabe tryk i forbindelse med generationsskifter, da vurderingerne danner grundlag for den værdi, som virksomheden kan overdrages til og således sikrer en fornuftig grad af forudberegnelighed.

Usikkerheden om de kommende ejendomsvurderinger og uvisheden om en eventuel tilbagerulning af afgiftsnedsættelsen overskygger næsten den lille håndsækning, der blev givet i efterårets finanslov. Her blev der afsat 70 mio. kr. i 2020 (samt 60 mio. kr. i 2021 og 55 mio. kr. i 2022) til at hjælpe med generationsskifte i landbruget.

Pengene er øremærkede en ny model for sælgerpantebreve som erstatning for den nuværende model, der er indrettet, så sælger skal betale skat af fortjenesten ved salget af en gård, selv om pengene bliver stående som sælgerpantebrev. Dermed kan sælger risikere aldrig at se pengene, hvis køber går konkurs.

Med den nye model vil sælgeren af et landbrug som udgangspunkt kunne lade 10 procent af købesummen stå i ejendommen i form af et sælgerpantebrev. Sælger betaler kun skat af det beløb, som køber løbende betaler af på pantebrevet, og dermed kan de nuværende landmænd hjælpe den næste generation godt i gang.

Helt grundlæggende handler det om at sikre fair og fornuftige rammevilkår for danske landmænd – uanset generation. Generelt er det i Danmark langt mere ressourcekrævende at overtage eller opstarte en bedrift end i andre lande, og det er ikke vejen frem, hvis dansk landbrug fortsat skal spille en vigtig rolle for dansk erhverv og eksport.

For den unge generation, som overvejer en fremtid som landmand, er der ingen tvivl om, at mængden af benspænd og bureaukrati for nogen kan betyde, at de hellere vælger en anden vej end vejen som selvstændig landmand. Hvis alt for mange unge

vælger erhvervet fra, kan det blive et betydeligt samfundsproblem – ikke mindst, fordi hver tredje virksomhedsejer i dansk landbrug er over 65 år, og mange derfor står over for et generationsskifte inden for de kommende år.

■ UDDANNELSE OG DIGITALISERING

En væsentlig forudsætning for, at flere unge vælger livet som selvstændig landmand, er imidlertid først og fremmest, at de unge overhovedet har mod på og lyst til at vælge en uddannelse inden for landbrugserhvervet eller beslægtede erhverv. Der er ganske enkelt brug for flere faglærte unge i landbruget og fødevarebranchen – også unge med digitale kompetencer.

Mange steder kigges der langt efter arbejdskraft, og aldrig før har så mange landmænd og fødevarevirksomheder oplevet, at manglen på arbejdskraft er en begrænsning for deres produktion og konkurrencevilkår.

Derfor var det også glædeligt, at der i regeringens udspil om erhvervsuddannelserne, fremlagt i efteråret 2018, var tiltag, som kan knytte folkeskolen og erhvervsskolerne – herunder også landbrugsskolerne – tættere sammen. På den måde kan de unge i en tidlig alder få en fornemmelse af, hvilke muligheder der findes inden for fremtidens landbrug og fødevareindustri, herunder også de mange højteknologiske og digitale muligheder som for eksempel robot- og sensorteknologi, scannere, droner, satellitter, kunstig intelligens osv.

Digitaliseringen i landbruget buldrer derudad, og de digitale muligheder kan i høj grad bidrage til at fastholde den internationale førerposition, som danske landbrugs- og fødevarevirksomheder allerede besidder. Danske fødevarer er efterspurgt overalt i verden, netop fordi landmænd og virksomheder overalt i landet har været innovative og konstant holdt tempo på udvikling af produktionen, og dette tempo kan en satsning på de digitale muligheder i høj grad være med til at understøtte.

Dansk landbrug har med andre ord brug for kloge hoveder og hænder, hvis erhvervet skal vedblive med at levere store dele af eksporten og udvikle fremtidens løsninger. Derfor er det også vigtigt, at erhvervet hele tiden er i øjenhøjde med de unge og gør opmærksom på, at uanset om de er interesseret i fødevarer, sundhed, dyr, forskning, innovation,

udvikling af nye produkter, klima eller bæredygtige løsninger, så findes der muligheder inden for landbruget og fødevareerhvervet. Og lige så vigtigt er det med politisk opbakning i form af fleksible rammer for digitale investeringer og uddannelse af digitalt kvalificeret arbejdskraft.

■ BÆREDYGTIGT LANDBRUG I 2050

Danmark er ikke bare et landbrugsland; Danmark er også et af verdens mest bæredygtige landbrugslande. Landbruget bidrager hvert år med en milliardeksport, som er med til at lægge et solidt fundament under hele velfærdssamfundet, og med en produktion, som skaber jobs i alle egne af landet.

Men landbruget er desværre også et erhverv, der deler vandene og det politiske Danmark, især under valgkampe og særligt i disse år, hvor klima og miljø ligger "top of mind" hos danskerne, både når det gælder danske miljø- og klimainsatser og indsatser på europæisk plan og verdensplan.

Udfaldet af europaparlamentsvalget bliver således en vigtig strømpil for, hvor Europa vil bevæge sig hen i fremtiden. Parlamentet har fået medindflydelse på det meste af EU's lovgivning, og parlamentet kan gøre en forskel i mange af de sager, der optager danske vælgere, herunder også fremtidens klimapolitik. Allerede nu tales der om ambitiøse mål for CO₂-reduktioner, krav til energieffektivisering, vedvarende energi og elektrificering af transport, ligesom der tales om et grønnere landbrug og en drastisk reduktion af CO₂-emissionerne herfra.

Så meget desto vigtigere er det, at dansk landbrug og danske fødevarevirksomheder byder ind i såvel den hjemlige som den europæiske dagsorden om bæredygtighed. Cirkulær bioøkonomi, forskning i og udvikling af nye afgrøder, minivådområder osv. er alt sammen emner, som allerede nu optager erhvervet, fordi det både er sund fornuft og sund forretning.

Forbrugerne efterspørger grønne, bæredygtige og klimavenlige produkter. Dem er erhvervet klar til at levere, og ambitionerne er sat højt – også hos Landbrug & Fødevarer, som har udarbejdet den ambitiøse vision, at Danmark i 2050 skal have et klimaneutralt fødevareerhverv. Et erhverv, der ikke udleder flere klimagasser, end det optager, og som bidrager med grøn energi og bæredygtige løsninger. I et tæt part-

nerskab med danskerne skal erhvervet vise resten af verden, at der findes en økonomisk bæredygtig vej for en klimaneutral fødevarerproduktion.

En så vidtrækkende vision kræver imidlertid både samarbejde, holdspil og videndeling. Universiteterne skal spille ind med deres viden. Staten med dens ressourcer. Landmændene med omstillingsevne og praktisk knowhow. Virksomhederne med ambitioner og udvikling og forbrugerne med lyst og vilje til at bidrage til løsningerne. Fra politisk hold skal der bidrages med masser af handlekraft.

■ KONKURRENCEEVNEN OG DANSK SKAT

Hvis ikke den politiske velvilje og handlekraft til at føre en så ambitiøs vision ud i livet er til stede, kan alene mængden og kompleksiteten af skatter, afgifter og bureaukrati hurtigt blive en hæmsko for enhver visionær tanke.

Uomtvisteligt er det i hvert fald, at det danske skatte- og afgiftsniveau allerede nu sender danske landmænd bagud i konkurrencen med udenlandske landmænd. Selv i sammenligning med nordiske kolleger er dansk landbrug og danske virksomheder generelt langt hårdere ramt på konkurrenceevnen – og så er det ikke let at være et visionært og ambitiøst hestehoved foran.

Danske virksomheder rammes direkte af skatterne på tre måder:

- En selskabsskat, hvor Danmark med 22 procent ligger ca. i midten blandt EU-landene, hvoraf flere er på vej til at sænke selskabsskatten, heriblandt Storbritannien, Frankrig og Sverige
- En bred skattebase, hvor der kun er få muligheder for fradrag sammenlignet med lande, som Danmark konkurrerer med
- Et vidtforgrenet sæt af generelt meget komplicerede skatteregler med mange værnsregler, dvs. regler, der rammer bredere end tilsigtet, hvilket kan medføre skattestigning og gøre reglerne så komplekse, at virksomhederne skal bruge mange ressourcer og ofte ekstern bistand på at efterleve dem.

Hertil kommer det indirekte pres, som danske virksomheder og dermed også dansk landbrug ligeledes er ramt af, nemlig de høje lønsskatter og de relativt høje produktionsafgifter.

Alle skridt i retning af lempelse, fleksibilitet og smidighed hilses derfor velkommen – sådan som det for eksempel var tilfældet, da der i efteråret 2018 blev truffet beslutning om at afskaffe den såkaldte foderfosfatafgift, som siden 2004 har gjort foder til grise og fjerkræ – og dermed produktionsomkostningerne – dyrere for danske landmænd.

Danske landmænd har over årtier på ansvarlig vis sænket forbruget af fosfor, og med en netop indført ny regulering for tilførsel af fosfor i landbruget er der ikke længere brug for denne afgift.

Sådanne politiske tiltag er afgørende, hvis dansk landbrug skal bevare sin konkurrencekraft, og der er mange steder, hvor der kan lempes. Selskabsskatten, topskatten og de generelle skattevilkår er oplagte steder, og hertil kommer to af landbrugserhvervets absolutte mærkesager: Pesticidafgifterne og jordskatten.

■ JORDSKATTEN

Øverst på listen over skatter og afgifter, som i særdeleshed hæmmer og begrænser, står jordskatten. En særbyrde, som ikke er pålagt de landbrugslande, som Danmark konkurrerer med, og som heller ikke er pålagt andre erhverv i Danmark.

Jordskatten udgør en helt uforståelig forskelsbehandling, som på ingen måde gavner Danmark i bestræbelserne på at sikre et godt og rentabelt landbrug, flere hundrede tusinde arbejdspladser og valuta-indtægter til Danmark.

Ifølge Landbrug & Fødevarer vil en afskaffelse af jordskatten spare landmændene for ca. 400 millioner kroner om året, hvilket vil betyde, at likviditeten forbedres her og nu, og samtidig vil der kunne skabes økonomisk luft til at opbygge den robusthed, der sikrer, at flere landbrug også i fremtiden kan drives videre.

En afskaffelse vil samtidig få værdien af landbrugsjorden til at stige og i det hele taget være en solid håndsrækning til alle landmænd – uanset om de er tørkeramte eller ej.

Det kan ikke siges tydeligt nok: Jordskatten udgør en helt ubegribelig forskelsbehandling mellem danske landmænd og deres europæiske kolleger og mellem dansk landbrug og andre danske erhvervsgrupper.

■ PESTICIDAFGIFT

Også pesticidafgiften er en af de danske afgifter, som i særlig grad tynger landbruget. Der er ingen tvivl om, at den handlingsplan for brugen af pesticider, der er lagt for 2017-2021, giver en vis ro – også i forhold til politisk indblanding.

Men handlingsplanen ændrer ikke ved erhvervets tilbagevendende og klart formulerede ønske om en total afskaffelse af pesticidafgiften. Og det ændrer heller ikke ved det lige så klart formulerede og tilbagevendende opråb om både at lytte til de fremlagte forskningsresultater og rette søgelyset mod andre faktorer end afgift, for eksempel skånsomme pesticidtyper og nye sprøjteteknologier.

Afgørende er det imidlertid, at en nedbringelse af pesticidforbruget sker omkostningseffektivt, uden at danske landmænd hvert år i gennemsnit skal betale næsten 250 kroner i pesticidafgift pr. hektar.

En analyse af pesticidafgiften, udarbejdet af Landbrug & Fødevarer i 2018, viser bl.a.:

- at afgiften på bekæmpelsesmidler tenderer dobbeltregulering
- at afgiften på bekæmpelsesmidler sikrer et betydeligt provenu, men har en ringe effekt på forbruget af bekæmpelsesmidler
- at en afskaffelse af beskattningen af bekæmpelsesmidler for landbruget vil kunne få betydelige og positive effekter i form af stigende investeringer
- at de samfundsøkonomiske følger af en afskaffelse af pesticidafgiften er positive.

Faktum er, at danske landmænd fortsat er underlagt Europas mest restriktive lovgivning og de højeste afgifter på pesticidområdet.

Det er derfor landbrugets klare anbefaling, at pesticidafgiften afskaffes, også set i lyset af, at danske landmænd – qua brugen af ny teknologi, qua konstant opmærksomhed på korrekt sprøjtning og qua fokuseret vejledning og uddannelse – har et ganske lavt forbrug, også set i international sammenhæng. En afskaffelse af pesticidafgiften vil ikke blot frem-

me ligestillingen mellem danske landmænd og deres udenlandske kolleger; en afskaffelse vil også fremme en stigende investeringslyst hos landbruget.

Et internationalt studie fra 2017 viser desuden, at den nuværende politiske håndtering af pesticidforbruget – med høje afgifter og tunge bureaukratiske regler – reelt kun nedsætter forbruget med 6-8 procent.

Hertil kommer, at de skrappe danske godkendelsesordninger og de maksimale doseringsanvisninger på godkendte bekæmpelsesmidler bevirker, at danske landmænd har langt færre midler til rådighed end i andre lande. Udenlandske landmænd har længe kunnet gøre brug af mange flere aktivstoffer i bekæmpelsen af ukrudt, svampe og skadedyr end danske landmænd, og dermed har de ikke i samme grad været udfordret af resistensproblemer.

Selv om det undertiden kan være svært at få øje på, så burde det ædle mål for hele pesticidindsatsen være at nedbringe forbruget og skåne det danske grundvand og det øvrige miljø mest muligt. Der skal ikke herske tvivl om, at landbruget gerne bidrager til at forfølge dette mål, og derfor er det fortsat ubegribeligt, at der ikke lyttes til de forskningsresultater og de alternative løsningsmuligheder, som fremlægges af dem, der hver dag har hænderne dybt nede i den danske muld.

■ DEBAT OM KVÆLSTOF

På samme måde som emnet "pesticid" fylder i debatten om det danske grundvand, så fylder emnet "kvælstof" nærmest hele sendefloden, når debatten handler om det danske vandmiljø.

Sådan har det været i årtier og således også i det forgangne år, hvor endnu et kvælstof-drama, igen med landbruget i skurkerollen, blev bragt til torvs – denne gang af dagbladet Berlingske, hvorefter andre medier og medløbere nærmest ukritisk bragte historien videre.

Under overskriften "Landbruget har svigtet løftet om at skru ned for udledningen af kvælstof" blev skytset rettet mod de kollektive virkemidler, som ifølge avisen kun har reduceret kvælstofudledningen i 2018 med 12 tons kvælstof i forhold til den målsætning om 2.500 tons, som blev indskrevet i vandplanerne fra 2016. De kollektive virkemidler

omfatter etablering af vådområder, minivådområder, skovrejsning og lavbundsprojekter, der alle virker ved at fjerne kvælstof fra markerne, inden det løber ud i havet, hvor det kan skabe uønsket algevækst.

Ikke alene byggede artiklen på en række klare misforståelser; den tegnede også et fejlagtigt billede af landbrugets indsats for at begrænse kvælstofudledningen og nedgjorde dermed i urimelig grad de mange landmænd, som frivilligt er i gang med at iværksætte kvælstofreducerende virkemidler eller står i kø for at ansøge om det.

Dermed faldt artiklen desværre helt i tråd med den argumentation og retorik, som landbruget har kæmpet med i årevis, og som i 2017 afstedkom, at Landbrug & Fødevarer iværksatte en decideret kampagne. Under overskriften "De 7 synder" er søgelyset blevet rettet mod de fejl og mangler, som i årevis har præget det faglige grundlag, der ligger til grund for udviklingen af planer for det danske vandmiljø.

Sideløbende med kampagnen har Landbrug & Fødevarer også via domstolene gjort opmærksom på, at der ikke er foretaget de nødvendige analyser for konsekvenserne af vandplanerne, og i marts blev der givet grønt lys til at tage sagen om vandplanerne til Højesteret. Selvfølgelig skal dansk landbrug drives med ansvarlighed, men den EU-regulering, der implementeres her i landet, skal også følge kravene fra EU.

■ BALANCERET REGULERING

Indsatsen lige nu viser, at landbruget er stærkt motiveret for at levere den målsatte indsats med de kollektive virkemidler. Derfor havde det også været ønskeligt, hvis den aftale, der blev indgået, havde været en bred politisk aftale, som havde givet de danske landmænd ro på fremtiden og sikkerhed om rammevilkårene. Den indgåede aftale er alene en model for 2019, mens reguleringsmodellen for 2020 og 2021 stadig er uklar.

Vi kan kun opfordre til, at der søges en bred aftale, når den målrettede regulering næste gang skal videreudvikles, og at der tænkes i en balanceret regulering, udmålt hos den enkelte landmand, i stedet for generelle og uhensigtsmæssige regulerings tiltag, som skærer alle over en kam.

Vejen frem er ikke flere generelle krav og produktionshæmmende virkemidler, men en kombination

af godt landmandskab og målrettede indsatser, dér hvor problemerne reelt ligger. Og det gøres bedst, ved at landmændene kan bruge den mængde gødning, som afgrøderne har behov for, så længe de kan dokumentere udnyttelse af kvælstoffet.

At reducere kvælstofudledningen er en kæmpe stor opgave. Det tager tid at implementere og effektuere de kollektive virkemidler, og det kræver en holdindsats. Det er – som miljø- og fødevarerministeren også har påpeget – ikke en opgave, som landbruget kan løfte alene. Det kræver et godt samspil mellem mindst tre store instanser: Staten og politikerne, der skal skabe smidige rammer; kommunerne, der skal give de nødvendige tilladelser og sikre en god proces og landbruget, der skal oplyse og motivere landmænd til at deltage. Landbruget har gjort, hvad de kunne – men det er et kæmpe bureaukratisk maskineri, der er sat i gang, og bureaukrati tager tid.

■ VANDRÅD

Bureaukrati tager ikke blot tid; bureaukrati kan også tage luften helt ud af en demokratisk proces. Det er vandrådernes arbejde desværre et tydeligt eksempel på. Det er beklageligt og uforståeligt, at konklusionen på vandrådernes arbejde – som blev fremlagt i efteråret 2018 – lød, at kun 1.000 kilometer vandløb skal tages ud af de godt 8.000 små vandløb, der indgår i vandplanerne.

Det er et stort spild af samfundets ressourcer at bruge millioner på de resterende vandløb, og det er bestemt ikke at gøre naturen en tjeneste at fastholde så mange vandløb med så ringe naturpotentiale. Samtidig er det en hån mod de over 20 vandråd, som landet over har brugt mange timer på at udpege, hvilke vandløb der skal høre under vandplanerne.

Selv i de tilfælde, hvor et enigt vandråd har anbefalet at tage et lokalt vandløb ud af vandplanerne, er indstillingen ikke blevet fulgt. Det er ikke blot en hån og en negligering af de anbefalinger, som fagpersoner med stærkt lokalkendskab har givet; det er også en negligering af de alvorlige konsekvenser, som de mange kilometer vandløb kan få for afvandingen af landbrugets marker.

I mange af vandrådene blev medlemmerne på grund af tidspres og fejlagtige kriterier hverken helt eller halvt færdige med at se på de konkrete vandløb.

Opfordringen må derfor lyde, at alle vandløbsudpegninger frem mod den næste generation af vandplaner – som skal være klar i 2021 – gennemgås systematisk og med brug af nyeste viden, så afgrænsningen bliver fyldestgørende og korrekt.

Det er samtidig helt afgørende, at lodsejerne kan vide sig sikre på, at jorden afdrænes, så afgrødernes vækst ikke begrænses. Hvis et vandløb udpeges som naturpotentiale, og dette konflikter med muligheden for afvanding, må der være tale om ekspropriation og fuld erstatning for lodsejeren.

■ EJENDOMSRETEN

Der skal ikke herske tvivl om, at landbruget meget gerne bidrager til at skåne og beskytte de danske søer, fjorde og indre farvande, og lige så gerne bidrager til på bedst mulig måde at forvalte den danske natur. Landbruget kerer sig naturligvis om miljøet, og den enkelte lodsejer kerer sig lige så naturligt om sine marker, arealer og ejendomme – og retten til disse.

Men netop ejendomsretten og dens ukrænkelighed har desværre også i det forgangne år været under pres i kølvandet på, at landbruget er blevet pålagt den ene og den anden regel under dække af, at det skal gavne miljøet. De faglige sammenhænge er mildt sagt tvivlsomme, og virkningerne af tiltagene er om muligt endnu mere tvivlsomme. Vandplanerne og randzonerne er bare to af eksemplerne.

I det forgangne år har historien gentaget sig med de nye fosforlofter, hvor det endnu en gang halter med det faglige grundlag bag udpegningen af de områder, som nu bliver ramt af skærpede fosforkrav, og hvor miljøgevinsterne er svære at få øje på.

Som det ser ud nu, er der ikke noget solidt fagligt grundlag for sammenhængen mellem fosfortilførsel til markerne og fosfortab til vandmiljøet, og det giver ikke mening at lægge op til en skærpet regulering på 22 procent af landbrugsarealet.

Risikoen herved er, at en række landmænd pålægges en stor byrde, som om få år kan vise sig meningsløs, og hertil kommer den helt uhørt korte tid – kun godt et halvt år – som landmændene har haft til at finde løsninger og planlægge en så voldsom regulering. Længe forinden, at områderne med skærpede fosforkrav blev udpeget, havde mange landmænd alle-

rede udarbejdet gødskningsplaner og indgået aftaler for afsætning af gødning i 2018/2019.

I Danmark er brugen af fosfor i handelsgødning i landbruget reduceret med næsten 70 procent de seneste 25 år, og det er derfor tvivlsomt, om de skærpede fosforlofter vil have den effekt på tilførsel af fosfor til søer, som de er tiltænkt. Meget tyder endvidere på, at det meste af fosforforureningen i mange danske søer skyldes ophobninger af slam i søerne fra blandt andet fortidens tilførsler af brylledevand.

■ DET GRØNNE DANMARKSKORT

Tvivel og utryghed hersker der også fortsat om det grønne danmarkskort og de udstukne retningslinjer, der lægger op til, at kommunerne kan udpege landbrugsjord som potentiel natur, hvis jorden grænser op til vigtige naturarealer. En sådan kommunal bemyndigelse skaber bekymringer hos lodsejerne bl.a. i forbindelse med godkendelser af husdyrbrug i relation til den specifikke ammoniakregulering, i forbindelse med tilladelser til opførelse af nye bygninger og i forbindelse med dispensationer efter naturbeskyttelsesloven.

Ud over de praktiske bekymringer ved godkendelser, tilladelser og dispensationer kan disse kommunale beføjelser, som det grønne danmarkskort lægger op til, også få alvorlige retsvirkninger for landmændene, forringe bedriftens udviklingsmuligheder og påføre et værditab.

De kommunale beføjelser er tillige i strid med den oprindelige aftale om det grønne danmarkskort, hvori det hed sig, at udpegningerne ikke må påføre lodsejerne begrænsninger. Det må derfor som minimum forventes, at der betales fuld erstatning til lodsejeren, hvis det fra de ansvarlige myndigheder kan godtgøres, at et samfundsmæssigt naturbehov tilsiger udpegningen.

Hvis ønsket oprigtigt er at videreudvikle naturen i lokalområderne, er det indlysende, at det bør ske som et samarbejde mellem de involverede parter på baggrund af en reel behovsanalyse og med udgangspunkt i ejernes ønsker. Et samarbejde vil alt andet lige give det bedste resultat og komme både natur og landmænd til gode.

Det er førhen lykkedes at indgå aftaler, som understøtter tankegangen om, at vækst og økonomi ikke

står i modsætning til natur og miljø, ligesom det er lykkedes at finde løsninger, uden at den private ejendomsret krænkes. Denne tankegang bør også gøre sig gældende for iværksættelsen af det grønne danmarkskort.

■ EU'S FÆLLES LANDBRUGSPOLITIK

Fuld erstatning eller kompensation bør også være en del af det fælles landbrugspolitiske udspil, den såkaldte CAP, som EU-Kommissionen fremlagde i 2018 med henblik på den kommende reformperiode, der gælder fra 2021 til 2027.

I udspillet hedder det bl.a., at den fælles landbrugspolitik er en politik, "der støtter landbrugere og landdistriktsområder, går foran i bestræbelserne på at forme en bæredygtig udvikling af EU's landbrugssektor og afspejler EU's ambitioner om at tage vare på miljøet og gøre en indsats på klimaområdet. De fremlagte forslag giver medlemsstaterne større fleksibilitet og mere ansvar for at vælge, hvordan og hvor de vil investere landbrugsstøtten ..."

En nærlæsning af udspillet tyder imidlertid på, at såfremt disse ambitioner om "en bæredygtig udvikling" skal indfris, vil europæisk landbrug fremover skulle løfte flere opgaver inden for bl.a. klima og miljø, men tildeles færre ressourcer.

Hvis det bliver tilfældet, er det afgørende, at EU-midlerne gives som kompensation for den ekstra indsats – ud over basiskravene – som den enkelte landmand yder i forhold til miljø, klima og natur og ikke i henhold til bedriftsstørrelsen. Lige så afgørende er det, at der ikke kommer nye tiltag, som straffer danske landmænd og fødevarereproducenter for at være blandt de dygtigste i Europa i forhold til miljø- og klima-effektivitet, innovation og bæredygtighed.

Danske landmænd kan i forvejen blive ramt relativt hårdt, eftersom Kommissionen foreslår en udjævning af støtten mellem medlemslandene. Udjævningen vil betyde, at små og mellemstore bedrifter vil modtage mere støtte pr. hektar end tidligere, og at der indføres et støtteloft på 100.000 euro pr. bedrift.

Det er imidlertid helt uacceptabelt og undergravende for konkurrencesituationen, hvis der gennemføres "capping" eller omfordeling af EU's midler på baggrund af bedriftsstørrelse.

Patriotisk Selskab bakker gerne op om en grønnere CAP og de øvrige målsætninger inden for miljø, natur, klima osv., men ikke på bekostning af den direkte hektarstøtte og slet ikke med et loft på 100.000 euro. Det er vigtigt at holde sig for øje, at den direkte arealstøtte (grundbetaling) og EU's fælles markedsordning er nogle af de vigtigste faktorer til at skabe en stabil og forudsigelig indkomst.

Vi bakker også op om basiskravet "Use of Farm Sustainability Tool for Nutrients", dvs. en bæredygtig udnyttelse af næringsstoffer. Det er imidlertid afgørende, at der fokuseres på en effektiv udnyttelse, så forbruget af gødning reguleres efter et balanceregnskab, udmålt hos den enkelte landmand.

Også EU-Kommissionens udspil om færre specifikke krav og mindre detaljstyring fra EU's side hilses velkommen. Mere fokus på resultaterne frem for metoderne og en større grad af fleksibilitet i de enkelte medlemslande er et positivt signal – så længe muligheden for mere individuelle løsninger vel at mærke ikke bliver brugt til at stramme skruen yderligere i Danmark.

Det er med andre ord helt afgørende, at den danske regering dels vil videreføre tankegangen og sikre mærkbar regelforenkling med fokus på lige konkurrencevilkår; dels vil holde sig for øje, at for danske landbrug og fødevarer virksomheder er den fælles-europæiske landbrugspolitik helt fundamental. Erhvervet er afhængig af et velfungerende indre marked, ikke mindst i forhold til eksport, og så meget desto vigtigere er det, at den ny fælles EU-politik – som udvikles i en international brydningstid – ikke skaber konkurrenceforvridning mellem små og store landbrug.

■ EKSPORT

For dansk landbrug som eksporterhverv er et velfungerende EU en forudsætning for, at de iværksatte eksportfremstød lykkes. Når danske fødevarer virksomheder og landmænd rammes af stor usikkerhed og bekymring i forhold til Storbritanniens udtræden af EU, så handler det bl.a. om, at Storbritannien er et betydningsfuldt marked og en tæt samarbejdspartner for den danske fødevarereklynge.

EU skaffer ikke blot Danmark adgang til et marked med 500 millioner indbyggere; dørene åbnes også til alle de markeder, som EU har handelsaftaler med, og stod Danmark uden for EU, er det ikke sandsynligt, at disse lande uden videre ville købe svin og svinekød af danske landmænd og fødevarerproducenter.

Den nye frihandelsaftale, der blev indgået mellem Japan og EU i begyndelsen af 2019, er et godt eksempel på, hvordan EU kan være med til at øge eksporten af danske fødevarer betydeligt. At frihandelsaftalen sker med lige præcis japanerne, er kun et ekstra plus, da særligt det japanske marked er meget begejstret for danske fødevarer på grund af den høje kvalitet og fødevarer sikkerhed og det lave forbrug af antibiotika i produktionen.

■ STOLTHED

Begejstring var der også hos statsminister Lars Løkke Rasmussen, da han i november 2018 gik på talerstolen ved Landbrug & Fødevarers delegeretmøde:

"Vi skal være stolte af det, vi har udviklet. Vi skal have et stærkt, sundt og fremtidssikret landbrug, og det synes danskerne også. Mange danskere kerer sig om jer, og det gør jeg også. Jeg bliver mere og

mere stolt af jer, jo længere jeg rejser væk. Når man rejser ud, bliver man glad for, at I kan sælge Danmark i udlandet”.

Lutter rosende ord, som erhvervet naturligvis kvitterer for, og som utallige landmænd hver dag forsøger at leve op til. Rosende ord skaber stolthed, og stoltheden er afgørende for vores erhverv både indadtil og udadtil. Men stoltheden har det desværre med at fordufte i en travl hverdag og kun blive trukket frem ved skåltaler og politiske valgløfter.

Men sporadisk stolthed er ikke tilstrækkeligt. Stoltheden skal fastholdes og være til stede hver dag. Engang var alle danskere på en eller anden måde i familie med en landmand, men sådan er det ikke længere, og derfor skal danskerne med jævne mellemrum mindes om, hvorfor de kan være stolte af dansk landbrug og dansk fødevarerproduktion. Netop derfor iværksatte Landbrug & Fødevarer under overskriften ”Noget af det bedste i verden” i efteråret en ny kampagne, der skal vække danskernes stolthed for landbruget.

Uden danskernes opbakning er det ikke muligt at opretholde den produktion, erhvervet i dag leverer. Og med de mange meningsdannere, som konstant er med til at tegne et forfjelt billede af det danske landbrug og fødevarerhverv, er det fra tid til anden nødvendigt at vise det reelle billede.

Indadtil, hos landmændene selv, kommer stoltheden i takt med forbrugernes anerkendelse og opbakning og i takt med anerkendelsen og opbakningen fra landets politikere – især, når opbakningen ikke kun består af rosende ord, men af reel handling.

■ ET SOLIDT FAGLIGT FUNDAMENT

Reel handling betyder, at landbruget får tildelt rammevilkår, som gør det muligt at konkurrere med udlandet. Dansk landbrug kan ikke i længden blive ved med at konkurrere med højere krav end resten af verden: Højere lønninger, højere standarder, højere afgifter. Og usmidige rammevilkår og højere krav end resten af verden er heller ikke befordrende for visionen om, at Danmark i 2050 skal have et klimaneutralt fødevarerhverv.

Og så skal landbruget tales op, så flere unge vælger landbrugsvejen og har modet og lysten til at bidrage til, at dansk landbrug udvikles og ikke afvikles. Her

har erhvervet selv et medansvar. Vi skal blive bedre til at tale vores fag op, og vi skal blive bedre til at tage imod en generation af unge mennesker, som er vokset op i en digital tid, hvor informationer kan findes med et knips, og der hurtigt kan ”swipes” videre, når nye muligheder og tilbud dukker op.

Det er en generation, hvor mange ikke husker finanskrisen, men kun husker de seneste 10 års økonomiske optur. De kommer derfor med et andet syn på dét at drive landbrug og virksomhed, og de kommer med et vovemod og handlekraft til at tænke nyt og anderledes, spotte tidens tendenser og give dansk landbrug en ny plads i et moderne samfund.

Bæredygtighed er allerede en fast bestanddel af de unges ordforråd og en del af deres sociale bevidsthed, og de er helt klar over, at fødevarer til verdens befolkning hænger uløseligt sammen med et vel-drevet landbrug.

De tager ansvar og forsøger at leve et bæredygtigt liv med den viden og de redskaber, de har, og det er i mange tilfælde de unge, som går forrest, når det kommer til bæredygtighed. De er om nogen klar over, at vi alle skal passe på vores klode, og at alle – også landbruget – må påtage sig et ansvar. Og hvis vi som erhverv kan være med til at nuancere dette ansvar, så det bygges på fakta frem for følelser og således være med til skabe et solidt fagligt fundament og et springbræt for en ny generation af bevidste forbrugere og produktive landmand, så er der håb forude.

■ MEDLEMMERNES INTERESSE

Netop skiftet fra generation til generation og videregivelse af erfaring har stort fokus i den daglige rådgivning hos Patriotisk Selskab, og alle rådgivere er parate til også at tage imod en ny generation af dygtige, unge landmænd.

I såvel formelle som uformelle sammenhænge arbejder selskabet på at fremme medlemmernes interesser, herunder også de unges interesser og synspunkter. Selskabets rådgivere deler ud af deres faglige viden og erfaring og tager del i den politiske debat. Kompetencer og rådgivningsydelser udvikles og tilpasses, så de matcher et samfund og et landbrug i hastig udvikling og harmonerer med de ydelser og værktøjer, som medlemmerne efterspørger.

PATRIOTISK SELSKAB I ÅRETS LØB

FOKUS PÅ REKRUTTERING OG GOD KONTAKT TIL UDDANNELSESINSTITUTIONERNE, FØRSTE SKRIDT TIL UDARBEJDELSE AF SELSKABETS FREMTIDIGE STRATEGI OG ØGET KOMMUNIKATION MED MEDLEMMER OG MEDIER. DET VAR NOGLE AF DE INITIATIVER, SOM PRÆGEDE 2018-2019 INTERNT HOS PATRIOTISK SELSKAB.

■ UDVIKLING I REGNSKABSÅRET

Regnskabsåret bød på en historisk tør sommer med en betydelig reduktion i høstudbytterne de fleste steder. Det betød gode priser på afgrøderne og en tilsvarende høj pris for foder til den animalske produktion. Dyrt foder og lave afregningspriser betød et hårdt år for den animalske sektor og for primærlandbruget generelt.

Digitaliseringen udvikler sig med stigende hastighed og betyder i disse år en ændring i forretningsmodellen for Patriotisk Selskab, hvor efterspørgslen efter serviceydelser viser en faldende tendens i form af øget automatisering af de udførte opgaver.

Patriotisk Selskab har i året investeret i RPA- (robot)teknologi. Derudover er der investeret i udviklingen af en app til selskabets medlemmer, som derved får én samlet indgang til selskabets digitale univers og udvalgte produkter. Endelig er der investeret væsentlige midler og intern tid i at videreudvikle selskabets digitale platform til benchmark, *MyBusiness*, som er unik i branchen.

I modsætning til de ydelser, der digitaliseres og automatiseres, ser vi en stigende efterspørgsel efter

rådgivning generelt. Det er en spændende udvikling, som løbende udfordrer krav til paratviden og videreudvikling af vores konsulenter på den allerbedste måde.

Med henblik på til stadighed at rekruttere de bedste talenter forsøger vi løbende at være til stede på relevante uddannelsesinstitutioner.

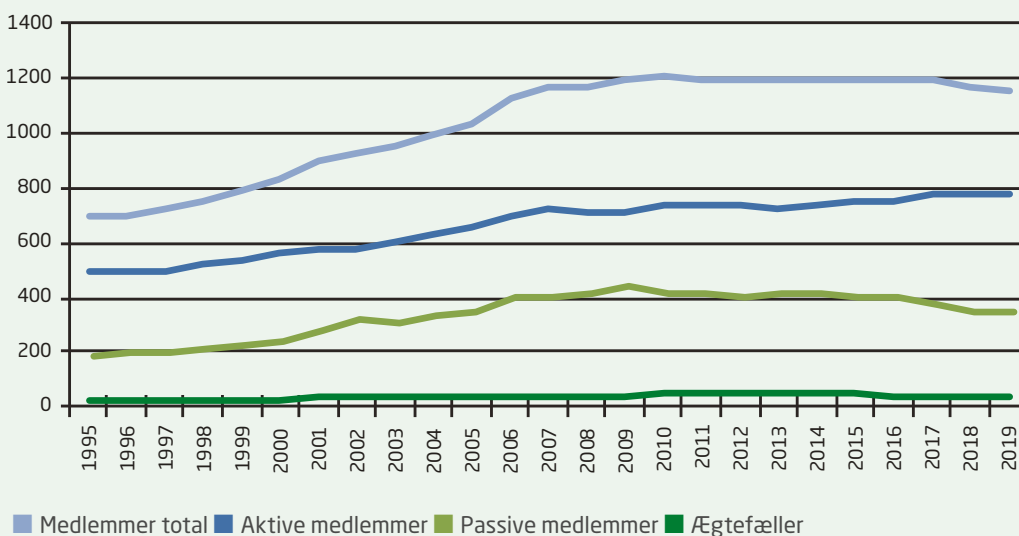
En mulig ændring i vilkårene for generationsskifter i forlængelse af det snarlige folketingsvalg har for alvor sat gang i generationsskifte hos vores medlemmer, hvoraf mange allerede er afsluttet i det forgangne år med assistance fra selskabets medarbejdere.

Der stilles løbende flere krav og begrænsninger for landbrugets aftryk i miljø og natur. Selskabet møder disse behov med eksempelvis gratis omlægnings tjek til økologi, bæredygtighedsanalyser og er aktiv deltager i ordningen for oplandskonsulenter.

Strategidrøftelserne frem mod 2025 pågår i øjeblikket, og vi forventer at være klar med selskabets nye strategi i begyndelsen af 2020.

■ MEDLEMSUDVIKLING 1995 - 2019

Pr. 31. marts 2019

■ LANDBRUG & FØDEVARER

I en tid, hvor informationer breder sig med lynets hast, er det for dansk landbrug og danske fødevarervirksomheder – hvis virke konstant er på dagsordenen i en eller anden form – vigtigt at være klar med en effektiv og agil kommunikationsindsats, som både favner de lange, seje og proaktive træk og den hurtige reaktive indsats. På erhvervets vegne har Landbrug & Fødevarer også i de forgangne år formået at løfte begge udfordringer.

Det lange seje træk sås for eksempel i foråret, hvor Landbrug & Fødevarer fremlagde den ambitiøse og vidtrækkende vision om, at Danmark skal have et klimaneutralt fødevarerhverv i 2050, mens den hurtige indsats bl.a. viste sig, da dagbladet Berlingske bragte en artikelserie, hvis indhold hurtigt blev mødt af tilbagevisninger.

Patriotisk Selskab bakker generelt op om den linje, som Landbrug & Fødevarer lægger for dagen, med stor aktivitet rundt om i landet og bestandigt fokus på landbrugets mærkesager.

Virkeligheden er, at der bliver færre og færre landmænd, som fylder mindre og mindre i samfundet, og der er derfor i højere grad brug for at være åben og kommunikere med omverdenen. Også det konstante pres på det politiske system og den løbende iværksættelse af imageskabende tiltag og initiativer er en nødvendighed for at opretholde

fokus på landbrugets og fødevarerhvervets rolle i samfundet.

■ SAMARBEJDE MED SEGES

I det daglige har Patriotisk Selskab et godt samarbejde med SEGES, men selskabet er stadig ikke en del af DLBR-samarbejdet (Dansk Landbrugsrådgivning), der består af kernemedlemmer, som har stemmeret og bliver involveret i diverse tiltag.

Patriotisk Selskab er såkaldt netværksmedlem, hvilket vil sige, at selskabet teknisk set er medejer af diverse produkter og således også har adgang til det meste. Der er imidlertid tale om en pakkeløsning, som selskabet ikke selv har indflydelse på og ej heller har mulighed for at plukke i. Indmeldelse i DLBR-samarbejdet ville teknisk set betyde en stemme for Patriotisk Selskab, men i praksis ville det intet ændre.

■ ØVRIGE SAMARBEJDSPARTNERE

I årets løb har Patriotisk Selskab desuden – i lighed med de forgangne år – haft et tæt og konstruktivt samarbejde med en lang række danske virksomheder og organisationer.

De mange samarbejdsrelationer er både hver for sig og sammen med til at udbygge kendskabet til selskabet, styrke rådgivningen og sikre den synergi, der skaber fremdrift og fornyelse. Samarbejdsrelationerne omhandler såvel specifik faglig rådgivning som politisk interessevaretagelse.

PATRIOTISK SELSKABS SAMARBEJDSPARTNERE

Svinerådgivning:

På det svinefaglige område er der et samarbejde med bl.a. DK-Svinerådgivning A/S og Porcus Svinefagdyrlæger & Agronomer.

Økonomirådgivning:

Inden for økonomirådgivning samarbejdes med en række revisionsfirmaer og advokater samt diverse realkredit- og pengeinstitutter.

Juridisk rådgivning:

Inden for juridisk rådgivning samarbejdes med Ejendomsforeningen Danmark og en række advokatfirmaer.

Planteavlserådgivning:

Inden for planteavlserådgivning samarbejdes med Stiftelsen Hofmangsgave, Bramstrup Videncenter, DLG og DLF-Trifolium, der alle bidrager i forbindelse med afdelingens forsøgsarbejde. I forbindelse med jordbundsanalyser samarbejdes med AGRO-LAB Group i Tyskland.

Miljørådgivning:

Inden for miljørådgivning samarbejdes med bl.a. Dansk Vindmølleforening.

Tilskudsrådgivning:

I forbindelse med tilskudsrådgivning samarbejdes med bl.a. Dividendo.

Politisk interessevaretagelse:

I forbindelse med politisk interessevaretagelse samarbejdes med bl.a. Sektionen for Større Jordbrug og Dansk Skovforening.

Organisatoriske samarbejdspartnere:

De organisatoriske samarbejdspartnere tæller bl.a. Det Kgl. Danske Landhusholdningsselskab, BYFO, Fynsk Landbrugs Eventforening og Centrovic.

Øvrige samarbejdspartnere:

Øvrige samarbejdspartnere tæller Syddansk Universitet, KU-Science og en række landbrugs-skoler. Disse samarbejdsrelationer vedrører især produktudvikling, undervisning og rekruttering.

■ AGROMARKETS

Patriotisk Selskab er fortsat medejer af selskabet AgroMarkets, som blev stiftet af 17 landboforeninger i 2017. AgroMarkets er landbrugets leverandør af analyser og anbefalinger i forhold til råvare- og finansmarkeder verden over.

■ INTERNATIONALE RELATIONER

Sideløbende med de hjemlige samarbejdsrelationer er Patriotisk Selskab også involveret i en række internationale samarbejder. Det gælder bl.a. det internationale netværk af landbrugsøkonomer, *agri benchmark* Cash Crop, som Patriotisk Selskab har deltaget i siden år 2007, og hvortil selskabet hvert år indberetter talmateriale til benchmarking inden for planteproduktion. Patriotisk Selskab er også aktiv i *agri benchmark* Pig-samarbejdet.

De internationale samarbejdsrelationer sikrer viden-delning på et højt niveau inden for produktionsøkonomi i svineproduktion og jordbrugsforskning i et globalt perspektiv og styrker desuden rådgivning og netværk. Den indsamlede viden dokumenteres og formidles løbende til medlemmer og samarbejdspartnere via bl.a. nyhedsbreve, Årsberetning og Driftsanalyser samt ved medlemsmøder.

Via relationer og netværk i det internationale samarbejde bistår selskabet desuden medlemmer, som påtænker at investere i eller allerede har landbrugsproduktion uden for landets grænser.

■ FYNSK LANDBRUGS EVENTFORENING

Selvom Det Fynske Dyrske i 2018 ikke oplevede helt samme opbakning fra udstillere og publikum som i de foregående år, betragtes skuet fortsat som en markant, væsentlig og imageskabende begivenhed for landbruget på Fyn. Med henblik på at udvikle Det Fynske Dyrske er der i 2019 iværksat en række nye tiltag og aktiviteter.

Patriotisk Selskab, som i tæt samarbejde med Centrovic og i regi af Fynsk Landbrugs Eventforening arrangerer det årlige dyrske, anser det fortsat for vigtigt ikke blot at bibeholde Det Fynske Dyrske som en økonomisk bæredygtig begivenhed, men også at få skuet til at udvikle sig, herunder at videreudvikle dyrskets fødevaremarked til en årligt tilbagevendende og toneangivende event og et attraktivt mødested for de lokale fødevareproducenter og forbrugere.

■ A/S DET FYNske LANDBOCENTER

Patriotisk Selskab ejer ejendomsselskabet A/S Det Fynske Landbocenter, der ejer ejendommen Ørbækvej 276, Odense. Gennem de seneste år er der foretaget en række forbedringer og vedligeholdelsesarbejder på såvel ejendommen som udenomsarealerne. Ejendommen har p.t. tre lejere: Patriotisk Selskab, Porcus Svinefagdyrlæger & Agronomer og DK-Svinerådgivning A/S.

■ DIREKTION, BESTYRELSE OG UDVALG

Selskabets direktion udgøres af adm. direktør Nils Rasmussen og direktør Christian Himmelstrup Vesterager. Direktionen deltager i bestyrelsens møder. Patriotisk Selskabs bestyrelse består af fem generalforsamlingsvalgte medlemmer og en medarbejderrepræsentant. Den medarbejdervalgte repræsentant er p.t. økonomikonsulent Rikke Toft Stripp.

Der har i årets løb været afholdt en række møder præget af god og konstruktiv debat, ikke mindst i forhold til den aktuelle politiske dagsorden. Hovedtemaerne på bestyrelsens møder er forretningsudvikling, herunder orientering til og fra henholdsvis bestyrelse, direktion og faglige udvalg, den aktuelle erhvervspolitiske situation, selskabets økonomi samt sager i relation til A/S Det Fynske Landbocenter og Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond.

Udvalgene

Patriotisk Selskab har tre stående udvalg: Økonomiudvalget, Husdyrbrugsudvalget og Planteavlsudvalget. Udvalgenes formål er dels at give sparring til de respektive afdelinger og selskabets ledelse (bestyrelse og direktion), dels at være selskabets ambassadører i faglige sammenhænge. Derudover samles alle til netværksmøder et par gange årligt, hvor der spares med bestyrelsen.

Udvalgene er sammensat med en formand valgt blandt bestyrelsens fem generalforsamlingsvalgte medlemmer, fire generalforsamlingsvalgte medlemmer, direktionen og ledende medarbejdere fra de respektive afdelinger. Bestyrelsens og udvalgenes sammensætning pr. 1. juni 2019 fremgår af årsberetningen side 4.

■ STRATEGI

Patriotisk Selskabs STRATEGI2020 er nu gået ind i sit sidste år, og den fremtidige strategi er i støbeskeen.

Fokusområderne for STRATEGI2020 har i de forgangne år især koncentreret sig om medlemsfastholdelse, økonomisk vækst og flere aktive medlemmer, og dette målrettede fokus har bevirket, at selskabet står i en fornuftig position i forhold til fremtiden.

Gennem hele strategiperioden har mantraet været "stick to core business", og derfor er der fortsat udelukkende landbrug i selskabets kundeportefølje. Udvikling af kerneydelser og udvikling og fastholdelse af medarbejdere har været basen for fastholdelse af medlemmer og økonomisk vækst.

Megatrends som "brugerdefineret indhold", "realtime-rådgivning" og "knaphed på videnressourcer" har fra starten af strategiperioden været velkendte faktorer, der har stor indflydelse på selskabets muligheder og ageren fremover.

I slutningen af strategiperioden er disse tre megatrends fortsat definerende for selskabets forretning og udvikling - og vil også være det fremover. Parallelt med at selskabet stadig vinder markedsandele, bevæger verden sig samtidig hurtigere og hurtigere: Medlemmerne stiller højere og højere krav, og digitaliseringen giver nye og hidtil ukendte muligheder for såvel medlemmerne som selskabet.

Disse forhold bliver ganske givet temaer i den kommende strategiperiode - med det altoverskyggende fokus at fastholde og videreudvikle selskabets faglige, skarpe og toneangivende profil i markedet.

■ MEDARBEJDERE OG HR

Patriotisk Selskab er afhængig af at kunne tiltrække og fastholde branchens dygtigste medarbejdere. Samtidig er det afgørende for Patriotisk Selskab, at selskabets mål bliver indfriet i et udfordrende og udviklende fagligt miljø, hvor innovation styrkes, og talent trives.

Rekruttering af specialister med kendskab til landbrug er imidlertid i stigende grad en udfordring - ikke bare for Patriotisk Selskab, men over hele landet og i alle brancher - og i lyset heraf har Patriotisk Selskab derfor løbende stort fokus på både at tiltrække talenter og fastholde medarbejdere.

For at tiltrække nye talenter inden for de kompetenceområder, som har værdi for selskabet, arbejdes kontinuerligt med forskellige tiltag, som kan markedsføre selskabet over for studerende og andre talenter.

Markedsføringen sker bl.a. via deltagelse i arrangementer på SDU og Dalum Landbrugsskole og via forskellige jobmesser.

Patriotisk Selskab gør desuden en aktiv indsats for at fastholde selskabets seniorer og afholder senior-samtaler med medarbejdere over 60 år med henblik på at tilbyde denne gruppe medarbejdere arbejds-vilkår, der kan motivere dem til at blive længere tid på arbejdsmarkedet samt sikre videndeling i god tid, inden seniorerne vælger at gå på pension.

Gennemsnitsalderen i selskabet er lidt over 46 år, hvilket betragtes som tilfredsstillende set i lyset af, at selskabet beskæftiger mange akademikere. Pr. 31. marts 2019 beskæftigede Patriotisk Selskab 79 medarbejdere - samme niveau som sidste år. De 79 medarbejdere er ligeligt fordelt mellem mænd og kvinder.

■ APV og persondataforordning

I januar 2019 gennemførte selskabet en arbejdspladsvurdering (APV). Svarprocenten var 90,8, hvilket betragtes som meget tilfredsstillende.

I det forgangne år har der ligeledes været arbejdet med persondataforordningen (GDPR), som trådte i kraft i maj 2018. Arbejdet med GDPR har bl.a. omfattet nye procedurer ved rekruttering og nye samtykkeerklæringer og dokumenter vedrørende privatlivspolitik. Procedurer i forhold til daglig håndtering og opbevaring af personaledata er ligeledes opdateret i henhold til den nye forordning.

■ KOMMUNIKATION OG PRESSE

I centrum for Patriotisk Selskabs kommunikation er fortsat det personlige møde med medlemmerne, og fyraftensmøder, konferencer, netværksgrupper m.v. udgør derfor en væsentlig del af den daglige indsats.

I 2018 deltog Patriotisk Selskab med en stand på Agromek. Både før, under og efter messen havde selskabet fokus på at udbrede budskabet om mes-sedeltagelsen samt de særlige rådgivningstilbud skræddersyet hertil. Budskabet ramte medlemmer såvel som andre virksomhedsejere og aktører i landbruget og skabte opmærksomhed om selskabets rådgivning og kompetencer samt førte til en række konkrete rådgivningsopgaver og nye medlemmer.

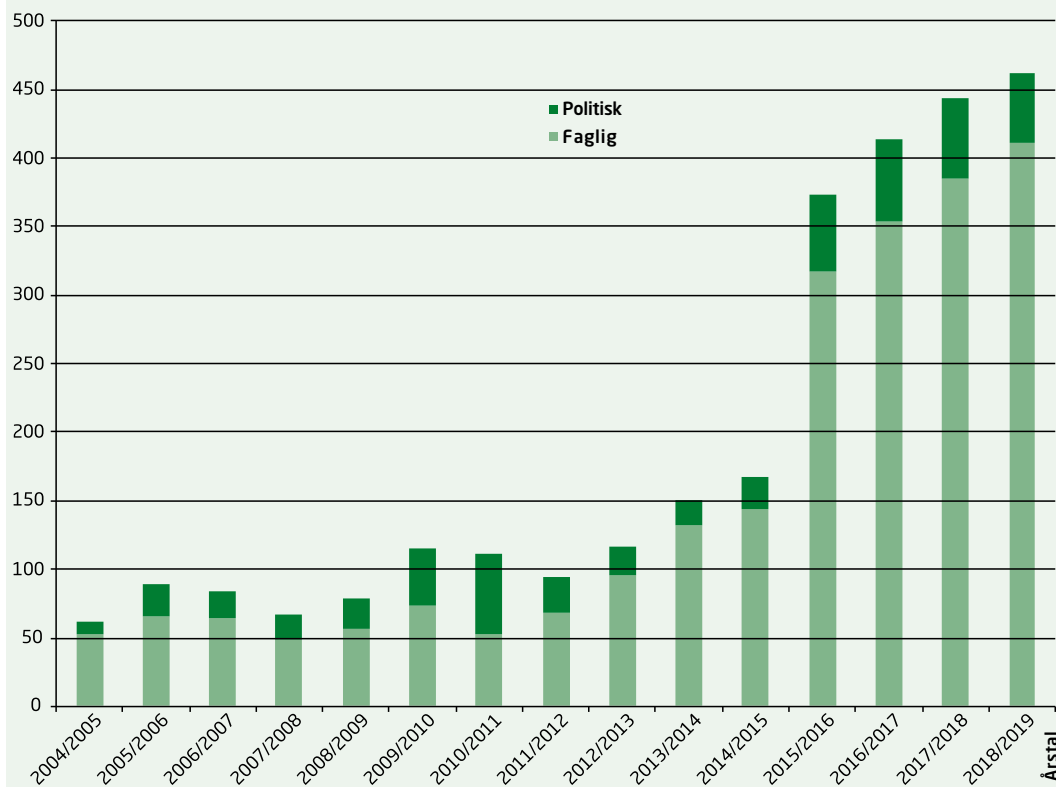
■ Digital kommunikation

Størstedelen af Patriotisk Selskabs kommunikation foregår via digitale kanaler.

Den primære kanal for Patriotisk Selskabs eksterne kommunikation er det mailbaserede nyhedsbrev,

■ SYNLIGHED I MEDIERNE I PERIODEN 2004/2005 - 2018/2019

Antal presseomtaler

Perioden er opgjort fra den 1. april 2018 til den 31. marts 2019.

som jævnligt udsendes til medlemmer og andre interessenter, og hvorfra der linkes til artikler på selskabets hjemmeside vedrørende aktuelle emner og relevant rådgivning.

Mange af artiklerne fra hjemmesiden deles desuden på Patriotisk Selskabs sider på de sociale medier: Facebook, LinkedIn og Twitter.

Gennem de seneste år er det blevet mere reglen end undtagelsen, at virksomheder benytter sociale medier i kommunikationen, og også Patriotisk Selskab har øget indsatsen på disse platforme. Ud over kommunikation via selskabets officielle sider på de sociale medier udøves der ligeledes mere målrettet kommunikation i Facebook-grupper oprettet til specifikke

formål - fx i planteavlsafdelingens Facebook-gruppe "Aktuelt i Marken".

Presse

Patriotisk Selskab prioriterer fortsat kommunikation via især den landbrugsfaglige presse og har igen opnået et højt antal faglige og politiske omtaler. Overvægten af faglige artikler falder fint i tråd med selskabets satsning på en stærk faglig profil.

Presseomtalerne finder især sted i Effektivt Landbrug, LandbrugsAvisen og LandbrugFyn - både i de trykte aviser og på hjemmesiderne - men der forekommer også omtale i ikke-faglige landsdækkende og regionale dagblade som eksempelvis Jyllands-Posten.

■ TAK FOR EN GOD INDSATS

Afslutningsvis skal lyde en stor tak til såvel bestyrelses- og udvalgsmedlemmer som ledere og medarbejdere for et godt samarbejde og en engageret indsats, der betyder, at selskabet igen i år kommer ud med et fint resultat. I kraft af konstant fokus på markedet og løbende udvikling af nye tiltag, løsninger og faglige kompetencer står selskabet godt rustet til fremtiden.

Bestyrelsen pr. 1. juni 2019

Peter Cederfeld de Simonsen
Bestyrelsesformand

Bendt Wedell
Næstformand
Medlem af Økonomiudvalget

Hans Boesen
Bestyrelsesmedlem
Formand for Planteavlssudvalget

Jens Himmelstrup
Bestyrelsesmedlem
Formand for Husdyrbrugs-
udvalget

Christina Ahlefeldt-Laurvig
Bestyrelsesmedlem
Formand for Økonomiudvalget

Rikke Toft Stripp
Bestyrelsesmedlem
Medarbejdervalgt

Direktion og stabsfunktioner pr. 1. juni 2019

Direktion

Nils Rasmussen
Adm. direktør
nr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5470

Christian Himmelstrup Vesterager
Direktør
chv@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5480

Sekretariat

Marianne Neumann
Sekretariatschef/direktionssekretær
mn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5411

Vicki Bang
Personlig assistent
vba@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5472

Lotte Jespersen
Sekretær
lrp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5451

Birgitte Steenberg
Receptionist
bst@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5416

Jan Kortsen
Pedel
jko@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5414

Bogholderi

Rikke Barnbæk Jensen
Controller
rbj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5419

Anita Lund Rosenkær
Controller-assistent
alu@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5415

HR og kommunikation

Anne Margrethe Jensen
HR-konsulent
amj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5409

Charlotte Pøder
Kommunikationsansvarlig
cbp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5410

ØKONOMIAFDELINGEN

FLERE TIDLIGE VIRKSOMHEDSANALYSER, RÅDGIVNING OM BALTIC PIPE, DEN ÅRLIGE ØKONOMIKONFERENCE SAMT EN UNDERSØGELSE AF, HVILKE TILTAG OG FOKUSOMRÅDER, SOM VELDREVNE BEDRIFTER TAGER I BRUG FOR AT SIKRE EN GOD BUNDLINJE. DET ER NOGET AF DET, SOM HAR HAFT ØKONOMIAFDELINGENS FOKUS I ÅRETS LØB.

■ LANDBRUGETS ØKONOMI

Høståret 2018 bød på store vejrmæssige udfordringer. Et meget vådt efterår i 2017 gav udfordringer for såning af vintersæd, og tørken i 2018 gav en ekstraordinær kort vækstsæson for vårafgrøder. Specielt vårbyggen var påvirket i kvalitet og udbytte. Til trods for det dårlige udbytte medførte prisstigningerne på korn imidlertid, at 2018 for flere bedrifter endte med et rimeligt resultat – i hvert fald for de landmænd, som ikke allerede havde nået at indgå en kontrakt om kornsalg, inden prisstigningerne indtraf.

Derudover gav også besparelser på sprøjtning og markant lavere omkostninger til høstarbejde et løft til resultatet. For frøavlere har de tidlige græsser klaret sig pænt, hvorimod tørken slog igennem i de sene græsser. Hvad angår roerne, var det primært de konventionelle roer, der nåede at få gavn af efterårsregnen samt det milde efterår, idet de økologiske roer afleveredes i starten af roekampagnen.

Etableringen af vintersæd i 2018 forløb tilfredsstillende, og forventningerne til høsten 2019 er således positive.

■ SVINE- OG MÆLKEPRODUCENTER

Det lavere høstudbytte i 2018 var ekstra udfordrende for svineproducenterne. Ud over et fald henover året i svinenoteringen blev producenterne yderligere belastet af en stigning i foderprisen efter høst.

Mælkeproducenterne kom rimeligt igennem 2018. Afregningsprisen lå stabilt, og modsat svineproducenterne slap mælkeproducenterne nådigt igennem grovfoderproduktionen med fornuftige efterslæt. Med majsensilage på lager har de heller ikke i samme grad som svineproducenterne været udfordret af de stigende foderpriser. De steder, hvor tørken har sat sit præg på grovfoderproduktionen, har der været stor velvillighed i landbruget til at hjælpe hinanden med at stille arealer til rådighed til slæt på de mindre tørkeplagede områder.

Stigningen i antallet af konkurser i forhold til 2017 var på ca. 37 procent. Konkurserne ramte primært planteavlere og svineproducenter i kølvandet på den dårlige høst og de svigtende afregningspriser på svin. Effekten af den dårlige høst har også rakt ind i 2019, hvor afregningspriserne på svin dog er steget igen, men hvor usikkerheden om Brexit til gengæld påvirker.

Konkursen i kornfirmaet BMG, der indtraf i januar 2019, kommer ligeledes til at påvirke de landmænd, der har solgt og ikke fået afregnet afgrøder til selskabet. Samtidig skal de, der havde forudbestilt og betalt gødning til vækstsæson 2018/2019, nu ud og handle til højere priser end de priser, der kunne opnås i efteråret.

De vejrmæssige udfordringer og to dårlige høstår har tillige betydet, at landbruget – trods en fortsat lav rente – har været tilbageholdende med investeringerne og heller ikke har nedbragt gælden, som det ellers var forventet.

■ FORELØBIGE REGNSKABER

I tabellen "Virksomhedens samlede økonomi" indgår de virksomheder, der har fået udarbejdet tidlige regnskaber hos Patriotisk Selskab. I tabellen indgår i alt 46 regnskaber, herunder 26 planteavlsbedrifter og 20 svinebedrifter.

Tabellen viser et gennemsnit af bedrifterne, og forudsætningerne for de enkelte bedrifter kan være vidt forskellige. Således kan der være stor variation i størrelsen på planteavlsbedrifterne, ligesom der på svinebedrifterne ikke er taget hensyn til, om det er en slagtesvinebesætning eller sobesætning. Derudover er det ikke nødvendigvis de samme bedrifter, som er opgjort de forskellige år. Tabellen tegner alene et billede af de bedrifter, hvis regnskaber var færdiggjort ved redaktionens slutning.

Tendensen er dog klar: 2018 har ikke været det resultatmæssigt bedste år, hverken hos planteavlere eller på svinebedrifter. Sammenholdt med tidligere år har nedgangen især ramt svineproducenterne.

Konsolideringen, der i tabellen er angivet som "Ændring i EK efter drift, skat og privat", viser, hvordan planteavlsbedrifterne ved udsigten til en dårlig høst har holdt igen med investeringerne, hvilket har sikret dem et likviditetsoverskud. Det modsatte har gjort sig gældende på svinebedrifterne, som med den lave rente har investeret i jord og bygninger og af den grund ender med et likviditetsunderskud.

VIRKSOMHEDENS SAMLEDE ØKONOMI, 1.000 KR. PR. EJENDOM						
	PLANTEAVLSBEDRIFTER			SVINEBEDRIFTER		
HØSTÅR	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Antal ejendomme	26	16	13	20	18	17
Gnsn. størrelse markbrug ha	408	403	560	330	307	277
Gnsn. dyreenheder				399	381	472
ÅRETS RESULTAT						
Dækningsbidrag	3.790	3.855	4.606	5.530	6.732	5.702
Kontante kapacitetsomkostninger	-2.302	-2.411	-3.133	-3.386	-2.932	-2.873
Afskrivninger	-889	-807	-1.108	-1.154	-996	-1.093
Resultat af primær drift	599	637	365	990	2.804	1.736
Andre erhverv	373	a6	925	72	148	111
EU-støtte	841	833	1.217	662	639	573
Resultat før finansiering	1.813	1.946	2.507	1.724	3.590	2.420
Finansiering i alt	-1.636	-1.487	-2.849	-1.800	-1.621	-1.447
Private indtægter	261	383	397	182	292	228
Resultat før regulering og skat	437	841	54	106	2.261	1.202
Skat af årets resultat	-319	-326	-105	69	-432	-277
Privat udtræk	-399	-495	-285	-289	-307	-350
Ændring i EK efter drift, skat og privat	-280	20	-335	114	1.522	574
BALANCEN ULTIMO						
Aktiver i alt	62.188	79.021	76.547	55.304	55.512	61.419
Gæld	-38.320	-43.751	-49.999	-40.862	-40.693	-44.799
Hensættelser	-4.409	-6.524	-7.032	-1.576	-2.434	-2.868
Egenkapital	19.459	28.746	19.516	12.866	12.385	13.752
PENGEBINDING						
Likviditet efter regulering og privat	1.217	779	1.261	1.329	2.741	1.854
Investeringer	-767	-1.158	-2.144	-1.605	-1.789	-950
Likviditetsoverskud/-behov	450	-379	-883	-276	953	904
NØGLETAL						
Rentabilitet (før ejeraflønning og skat)						
Afkastningsgrad	2,9%	1,7%	-0,1%	3,1%	4,6%	2,4%
Egenkapitalforrentning	2,2%	1,7%	-1,4%	0,8%	15,5%	6,9%
Soliditet						
Soliditetsgrad	31,3%	32,1%	24,6%	23,3%	20,6%	20,6%
Andel af ejendomme med positiv ændring i EK efter drift, skat og privat	35%	50%	54%	45%	78%	65%

■ EJENDOMSVURDERINGER

Siden 2013 har der fra politisk hold været arbejdet på et nyt ejendomsvurderingssystem, hvilket alle årene har haft økonomiafdelingens opmærksomhed. Ikrafttrædelsen af ejendomsvurderingssystemet er udskudt ad flere omgange, foreløbig til 2020, og det er for nærværende svært at spå om de fremtidige niveauer af vurderingerne.

Det ligger dog fast, at landbrugsejendomme i det kommende vurderingssystem alene vil blive vurderet til brug for beregning af de løbende skatter. En vurdering til brug for et ejerskifte skal indhentes særskilt.

■ GENERATIONSSKIFTE

Frem mod folketingsvalget har økonomiafdelingen - i samarbejde med resten af Patriotisk Selskabs afdelinger - haft særligt travlt med rådgivning i relation til generationsskifter. Travlheden skyldes den usikkerhed

om økonomien i generationsskifterne og de eventuelt ringere vilkår, som det forestående folketingsvalg og det nye ejendomsvurderingssystem kan medføre.

I 2018 og 2019 - inden folketingsvalget og inden det nye ejendomsvurderingssystem - har den seneste offentlige vurdering af ejendommen fra 2013 plus/minus 15 procent som udgangspunkt kunnet anvendes ved et generationsskifte. Hertil kommer den nedsatte gaveafgift på 6 procent i 2019. Begge dele har gjort det attraktivt at generationsskifte i 2019 - specielt henset til uvisheden om bo- og gaveafgiften efter valget.

■ VIRKSOMHEDSANALYSER

Patriotisk Selskabs digitale dashboard til virksomhedsanalyser, *MyBusiness*, udvikles løbende efter medlemmernes ønsker, og senest er det velkendte analysetillæg overgået til et digitalt format.

Midt i november udsendte Patriotisk Selskab den 52. udgave af Driftsanalyser, baseret på virksomhedsanalyser fra 104 bedrifter, omfattende et landbrugsareal på 55.167 ha. Resultaterne stemte overens med prognoserne, og resultaterne peger fortsat på, at den fremtidige indtjening skal hentes inden for specialafgrøder.

For at imødekomme medlemmernes ønsker har Patriotisk Selskab udarbejdet flere tidlige virksomhedsanalyser for medlemmerne, baseret på tre kvartalers budgetopfølgning og en realistisk estimering af fjerde kvartal. Således var der i begyndelsen af 2019 foretaget 2018-analyser for over 10.000 ha. Dette arbejde udvides i det kommende efterår, hvor flere foreløbige analyser for 2019 forventes præsenteret for medlemmerne.

Endvidere har Patriotisk Selskab konstateret en mangel på gode benchmark-værktøjer blandt økologerne. Derfor har økonomiafdelingen de seneste år haft særligt fokus på behovene hos de økologiske medlemmer, og målet er, at flere økologiske virksomhedsanalyser fremover skal indgå i Driftsanalyser.

■ ØKONOMIKONFERENCE

Igen i 2018 blev der lagt stor vægt på at sikre kvaliteten af årets Økonomikonference med fokus på relevante indlæg. Det resulterede i en konference med et program, som - ud over en grundig gennemgang af selskabets egne tal - kom vidt omkring, herunder med indlæg om bl.a. nye muligheder i en digital, forbrugerstyret verden, generationsskifte og ledelse.

Økonomikonferencen 2019 finder sted onsdag den 11. december i Odense Congress Center - dvs. en uge senere end normalt. Indbydelse med dagsorden udsendes inden konferencen.

■ UNDERSØGELSE: EN GOD BUNDLINJE

Patriotisk Selskab har i 2018 gennemført en interviewundersøgelse blandt en række af de medlemmer, som har præsteret det højeste afkast, og som samtidig vurderes at have fundet et godt indtjeningspotentiale i dansk landbrug.

Undersøgelsen skal bl.a. bruges som afsæt til at inddrage andre parametre end blot økonomi i sammenligningsgrundlaget, når der udarbejdes virksomhedsanalyser. Det altoverskyggende fokus hos de

virksomheder, der har medvirket i undersøgelsen, er økonomi: Økonomien bruges aktivt til at agere og træffe beslutninger ud fra. Herudover var der hos virksomhedsejerne også stort fokus på netværk og på at skabe en attraktiv arbejdsplads for medarbejderne.

Arbejdet med undersøgelsen fortsættes i et udviklingsprojekt sammen med SEGES frem til 2020. Udviklingsprojektet har til formål at forbedre bundlinjen hos Patriotisk Selskabs virksomhedsanalysekunder ved at styrke virksomhedsejerens kendskab til egne styrker og svagheder, øge virksomheds- og forretningsforståelsen samt fastholde fokus på strategisk ledelse og eksekvering.

■ FOKUSERET LEDELSE

Patriotisk Selskab og SEGES har ligeledes gennem det seneste år samarbejdet om projektet Fokuseret Ledelse, som har til formål at styrke driftsledelsen markant på bedrifterne. Den økonomiske situation i landbruget betyder, at en række landmænd på én og samme tid både skal hæve produktiviteten og nedbringe omkostningerne - ofte under pres fra banken. Her er det afgørende, at landmanden er i stand til at følge sin optimeringsplan med udgangspunkt i egne styrker, så det ikke kun bliver banken, der dikterer dagsordenen.

Projektet skal sikre, at den enkelte landmand kan identificere de strategiske og ledelsesmæssige udfordringer og få nedbrudt udfordringerne til konkrete mål, handlingsplaner og opfølgning - under hensyntagen til styrker og svagheder.

I projektet deltager både virksomhedsrådgivere fra Patriotisk Selskab, landmænd, eksperter i ledelse og flere af landmandens interessenter, herunder realkreditinstitutter. Projektet er finansieret af EU-midler og afprøvet på udvalgte bedrifter, og via projektet er der udviklet et koncept kaldet "Fokuseret ledelse af landbrugsbedriften".

■ INTERNATIONALE SAMARBEJDER

Patriotisk Selskabs internationale samarbejde i *agri benchmark* er forankret i hovedsageligt økonomiafdelingen, som derfor har repræsenteret selskabet til Pig Conference i Italien og Cash Crop Conference i Beijing - sidstnævnte i selskab med planteavlsafdelingen.

Ved årets Pig Conference stod det klart, at danske landmænd ligger helt i front på parametre som antal

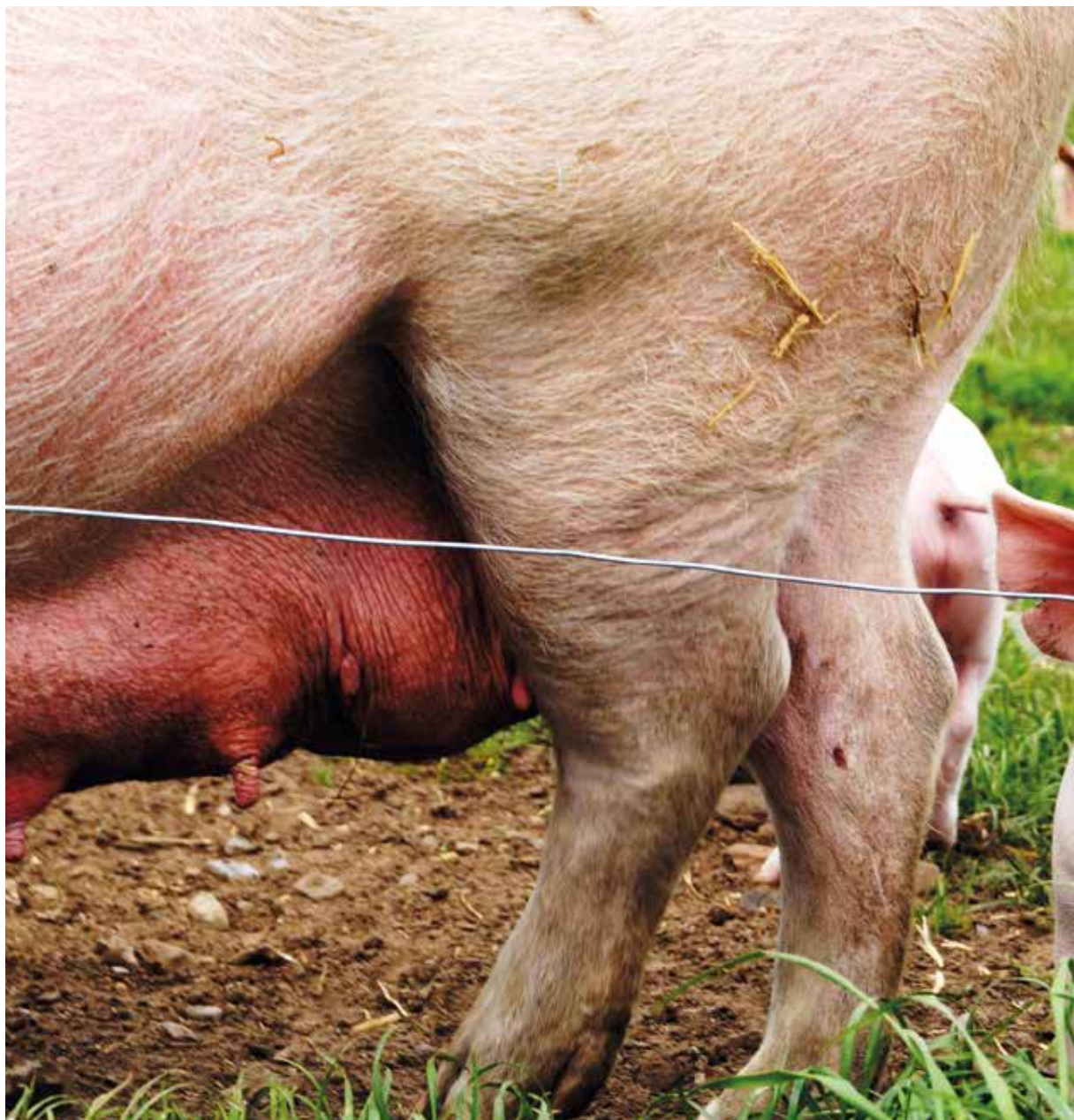
levendefødte og fravænnede, tilvækst, lav dødelighed, lave omkostninger og høj effektivitet – men at dette desværre ikke afspejles i svineproducenternes bundlinje. For mange svineproducenter ville det således være en fordel, hvis det var muligt, evt. på kontrakt, at producere grise til forædling, som kunne sælges til højere priser.

Ved årets Cash Crop Conference stod det klart, at afgrødepriserne i høj grad er påvirket af det politiske

spil i de lande, som er de største spillere på markedet – dvs. Kina, Rusland, USA og Brasilien. Herudover blev der på konferencen rettet fokus mod Kinas stigende import af soja, hvilket kan risikere at støvsuge verdensmarkedet, hvorfor flere danske husdyrproducenter bør overveje at blive selvforsynende.

■ BALTIC PIPE

I forbindelse med Baltic Pipe-gasledningen mellem Norge og Polen og herunder fastlæggelse af linjefø-

ringen gennem Danmark har økonomiafdelingen i det forgangne år rådgivet berørte lodsejere og assisteret i forbindelse med kontakt til Energinet i forhold til den fysiske placering af gasledningen.

Gasledningen kan medføre begrænsninger for fremtidig udbygning, etablering af skov eller råstofdudvinding hos den enkelte lodsejer og dermed få betydning for mulighederne for at udvikle ejendommene.

I de kommende år går ekspropriationsprocessen i gang, og Patriotisk Selskab har rådgivet lodsejerne i, hvordan de bør forholde sig til erstatningskrav - og især hvordan de skader, som måtte opstå i forbindelse med selve anlægsarbejdet, skal dokumenteres.

Økonomiafdelingen pr. 1. juni 2019

Team J

Jens Kring
Chefkonsulent
jk@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5460

Erik Jensen-Dahm
Seniorkonsulent
ejd@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5425

Kaj Refslund
Seniorkonsulent
kar@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5423

Karsten Hansen
Seniorkonsulent
kh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5497

Rikke Toft Stripp
Økonomikonsulent
rth@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5462

Asta Nielsen
Økonomirådgiver
an@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5459

Charlotte Brøgger
Økonomirådgiver
cbh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5468

Gitte Lind Østergaard
Økonomirådgiver
gol@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5428

Stine Banke Nielsen
Økonomirådgiver
sbn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5440

Anne-Marie Loiborg
Økonomimedarbejder
aml@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5463

Christian Pilegaard Hansen
Økonomimedarbejder
cph@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5476

Michael Strange Hansen
Økonomimedarbejder
msh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5467

Morten Sejr Lund
Økonomimedarbejder
msl@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5418

Team TS

Thomas Skøtt
Chefkonsulent
tsk@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5466

Tommy Bjerregaard
Seniorkonsulent
tb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5496

Allan Liseth
Økonomikonsulent
al@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5491

Kasper Skovgaard Hansen
Økonomikonsulent
ksh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5471

Lene Nygaard
Økonomikonsulent
ln@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5489

Tommy K. Nielsen
Økonomikonsulent
tkn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5473

Carsten Hansen
Virksomhedsrådgiver
cah@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5436

Sarah Lilaa
Driftsøkonom
sli@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5448

Helle Blirup Rasmussen
Økonomirådgiver
hbr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5479

Helle Dueholm Boye
Økonomirådgiver
hdb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5461

Jane Nissen
Økonomirådgiver
jni@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5493

Pia Christiansen
Økonomirådgiver
pch@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5408

Charlotte Wistoft
Økonomimedarbejder
cwl@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5474

Kirstine Bang Gormsen
Økonomimedarbejder
kvg@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5464

Nicolai Skjoldemose Johansen
Økonomimedarbejder
nsj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5486

Katrine Rosendal
Studentermedhjælper
kro@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5469

Team M

Michael Mortensen
Chefkonsulent
mmo@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5450

Christian Damsgaard
Seniorkonsulent
chd@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5443

Karsten Sørensen
Seniorkonsulent
ks@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5455

Palle Offersen
Seniorkonsulent
pof@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5484

Bo Sigersted
Økonomikonsulent
bs@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5453

Jørgen Nielsen
Økonomikonsulent
jn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5452

Annette Rudolfsen
Økonomirådgiver
ar@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5483

Helle Brixen
Økonomirådgiver
hb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5475

Henrik Frosted
Økonomirådgiver
htf@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5458

Lisbeth Krogh Nielsen
Økonomirådgiver
lkn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5456

Mette Nellemann
Økonomirådgiver
men@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5457

Vathsala Varnakulasingam
Økonomirådgiver
vv@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5482

Tina Christiansen
Lønrådgiver
tch@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5427

Jeanette Kirstine Christensen
Løn- og økonomimedarbejder
jkc@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5445

PLANTEAVLSAFDELINGEN

MARKBESØG, PRÆCISIONSJORDBRUG, REDUCERET JORDBEARBEJDNING, ØKOLOGI, EU-ANSØGNINGER OG EN PLANTEAVLSKONFERENCE, SOM GIK "UNDER JORDEN". DET ER NOGET AF DET, SOM HAR HAFT PLANTEAVLSAFDELINGENS FOKUS I ÅR.

■ MARKBESØG

Når det gælder markbesøg, er Patriotisk Selskab fortsat førende. I 2018 har planteavlsafdelingen således gennemført godt 750 markbesøg fordelt på et areal på ca. 125.000 ha. Markbesøgene er primært udført hos medlemmer, der har en fast aftale om 3-4 markbesøg årligt, og opgaven har været fordelt på syv konsulenter.

Ved markbesøgene er der fokus på at optimere den daglige drift og dermed forbedre bundlinjen i planteproduktionen. Når selskabets konsulenter besøger markerne regelmæssigt, kan problemer i markerne ofte forebygges eller tages i opløbet, så skadens omfang begrænses eller helt undgås.

■ NYE VEJE TIL UDBYTTE OG ØKONOMI

Den traditionelle planteproduktion er under forandring, og flere og flere af selskabets medlemmer ønsker løbende inspiration til nye produktionsmuligheder. Planteavlsafdelingen har i den forbindelse rådgivet medlemmer om nye produktionsformer og om, hvordan der kan opnås optimal økonomi og høje udbytter på andre måder.

Økologisk planteavl

Den økologiske planteproduktion bliver varetaget af selskabets økologirådgivningsteam, som er forankret i planteavlsafdelingen, og som i løbet af året har gennemført godt 25 omlægningstjek og endvidere hjulpet en række medlemmer i gang med økologisk planteavl. Herudover blev der i 2018 afholdt en række temadage for økologiske jordbrugere, ligesom der nu udsendes et nyhedsbrev, "PS ØkologiNyt", udelukkende med aktuel information om økologisk planteproduktion.

Præcisionsjordbrug

Udvikling af præcisionsjordbrug har tilsvarende været et fokusområde for planteavlsafdelingen i det forgangne år. På halvdelen af det danske landbrugsareal anvendes allerede præcisionsteknologi, og mange flere har præcisionsteknologien til rådighed, men udnytter den ikke optimalt. Patriotisk Selskab har derfor udarbejdet en rådgivningspakke med henblik på at hjælpe medlemmer i gang med præcisionsjordbrug.

Reduceret jordbearbejdning

Jordbearbejdning - herunder den bedst mulige beskyttelse og udnyttelse af jordens naturlige egen-

skaber - er ligeledes et vigtigt tema i planteavlsafdelingens daglige rådgivning. Der er i den forbindelse planer om at oprette en netværksgruppe med fokus på reduceret jordbearbejdning.

■ EU-STØTTE OG EFTERAFGRØDER

I de første måneder af 2019 blev der i planteavlsafdelingen ydet assistance til medlemmerne i forbindelse med ansøgninger om EU-støtte.

Afdelingen udarbejdede frem til fristen den 26. april ca. 400 EU-ansøgninger, der tilsammen omfatter godt 100.000 ha støtteberettigede landbrugsarealer. Dertil kommer målrettede efterafgrøder samt støtte til skov- og naturarealer. Der blev ansøgt om et samlet beløb på ca. 375-400 millioner støttetro-

■ PLANTEAVLSKONFERENCE

I lighed med de foregående år blev der også i 2019 afholdt en planteavlskonference for selskabets medlemmer. En stor del af konferencen foregik "under jorden" i form af indlæg om bl.a. pløjefri dyrkning, makroporer og rodudvikling. Konferencen havde godt 260 deltagere og fik efterfølgende gode evalueringer.

Indbydelsen blev for første gang udelukkende udsendt digitalt, og dette er også planen i 2020, hvor konferencen finder sted den 29. januar på Odense Congress Center.

Ud over planteavlskonferencen har planteavlsafdelingen afholdt en række andre arrangementer, bl.a. den årlige åbne forsøgsmark på Bramstrup i samarbejde med DLG, DLF Trifolium, Yara og Bramstrup Videncenter.

■ PRAKTISK ERFARING

For at hente praktisk erfaring med dyrkning af afgrøder deltager planteavlsafdelingen hvert år i diverse planteavlskonkurrencer.

Således har Patriotisk Selskab i det forgangne år været repræsenteret i både DLG Felddage, Maltkornmästaren og Maltbygkampen. I sidstnævnte deltog selskabet sammen med Gyldensteen Gods og fik en førsteplads.

Patriotisk Selskabs udbytte i konkurrencen var på 69,9 hkg pr. ha, hvilket kun var det fjerdehøjeste. Til

gengæld var omkostningerne lavere end de andre deltageres, nemlig på 2.360 kr. pr. ha. Det gav et dækningsbidrag I på 8.682 kr. pr. ha, og omkostningsoptimering blev således vejen til sejr. Optimeringen

skete via fokus på en god etablering, placering af gødning og tilpasning af input til markens behov og potentiale.

Planteavlsafdelingen pr. 1. juni 2019

Erik Andkær Pedersen
Chefkonsulent
eap@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5430

Karen Linddal Pedersen
Chefkonsulent
klp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5434

Jan Nielsen
Planteavlskonsulent
jan@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5432

Kasper Kjær Olsen
Planteavlskonsulent
eko@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5444

Kristian Ladegaard Jensen
Planteavlskonsulent
klj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5433

Mia Worsøe Hansen
Planteavlskonsulent
miw@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5438

Michael Steensgaard Toft
Planteavlskonsulent
mst@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5437

Morten Eshøj
Planteavlskonsulent
mes@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5481

Morten Holmgaard
Planteavlskonsulent
mho@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5439

Sara Bjergskov
Planteavlskonsulent
sab@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5412

Erik Willadsen
Planteavlsmedarbejder
erw@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5441

Lars Lyholm Johansen
Økologisk koordinator
llj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5449

Jesper Hansen
Økologikonsulent
jh@patriotisk.dk
Tlf. 9663 3061

Claus Bonde
Forsøgsmedarbejder
cbo@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5487

Peter Schmidt Nielsen
Studertermedhjælper
psn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5485

Jette Post
Sekretær
jp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5417

HUSDYR-, MILJØ- OG JURAAFDELINGEN

ANSØGNINGER OM TILSKUD, BYGGE- OG MODERNISERINGSPROJEKTER, BÆREDYGTIGHEDSANALYSER, DEN NYE FERIELOV, PERSONDATAFORORDNINGEN OG IKKE MINDST GENERATIONSSKIFTER. DET ER NOGLE AF DE OMRÅDER, SOM HUSDYR-, MILJØ- OG JURAAFDELINGEN HAR BESKÆFTIGET SIG MED I ÅRET, DER ER GÅET.

■ HUSDYR OG MILJØ

Husdyrbrugsregulering

Efter et par år med den nye miljøregulering af husdyrbedrifter er der fortsat en række medlemmer, der vælger at skifte til en miljøgodkendelse efter de nye regler, og husdyr-, miljø- og juraafdelingen har assisteret i den forbindelse.

Det nye godkendelsessystem er i mange henseender mere fleksibelt, da der ikke længere gives tilladelse/godkendelse til et bestemt antal dyr (dyreenheder) i et givent vægtinterval. Tilladelserne/godkendelserne gives derimod til en produktion på et bestemt areal. Det er derfor blevet muligt at producere det antal dyr, som staldene er indrettet til, i det vægtinterval der ønskes, så længe dyrevelfærdsloven overholdes.

Ny afgrænsning i Natura 2000 og Vandplanerne

I foråret 2018 er der gennemført høring på de ændrede Natura 2000-grænser. Afgrænsningen af Natura 2000-områderne mangler fortsat endelig godkendelse fra EU. Landbruget har gennem en årrække arbejdet på at få udtaget de områder, der ikke bidrager til beskyttelse af direktivarter og naturtyper.

Herudover er der gennemført en høringsrunde om en ny afgrænsning af vandløbene i Vandplanerne 2015-2021. Det er resultatet af, at vandrådene i 2017 indstillede til, at der blev udtaget omkring 1.000 km vandløb af vandplanerne i Danmark. Der var dengang fokus på at udtage små vandløb med et opland på under 10 km².

Afdelingen har bistået medlemmerne med høringsvar i begge sager.

Bæredygtighedsanalyser

I løbet af 2019 vil Patriotisk Selskab kunne tilbyde bæredygtighedsanalyser efter den såkaldte RI-SE-model (Response Inducing Sustainability Evaluation), som er internationalt anerkendt og baseret på FN's verdensmål. Med en bæredygtighedsanalyse måles der på graden af bæredygtighed inden for fx natur, klima, dyrevelfærd og arbejdsforhold.

Formålet med en bæredygtighedsanalyse er dels at opnå besparelser på strøm, vand, varme, brændstof m.v., dels at skabe et bedre arbejdsmiljø. Det er også et skridt på vejen til fremtidige certificeringsordninger, fx Danish Crowns nye krav om en bæredygtig-

hedscertificering af deres leverandører, ligesom det er et godt signal at sende til omverdenen.

Projektrådgivning

Afdelingen har året igennem hjulpet en række medlemmer med at gennemføre bl.a. natur-, bygge- og moderniseringsprojekter og herunder sikre afklaring i forhold til miljølovgivning.

Herudover har afdelingen bistået ved ansøgninger om tilskud via forskellige tilskudsordninger. Erfaringsmæssigt er det oftest miljøteknologi, staldprojekter, nye maskiner, hegn, skovrejsning og læhegn, som udløser tilskud.

I 2018/2019 har det bl.a. været muligt at søge tilskud til:

- Miljøteknologi, herunder tilskud til ammoniak-, pesticid- og energireducerende investeringer på fjerkræ- og planteavlsbedrifter
- Etablering og renovering af kvægstalde
- Etablering af løsdrift i farestalde
- Permanent ekstensivering af drift i Natura 2000-områder
- Etablering af og supplement til eksisterende læhegn
- Skovrejsning
- Ophør af skovdyrkning på arealer med højt naturindhold eller potentiale herfor
- Biodiversitetstiltag i skov.

Oplandskonsulenter

For at sikre, at flere landmænd søger tilskud til kollektive virkemidler rettet mod kvælstofudledning – mens der er fuld kompensation, og før der bliver indført målrettet regulering med risiko for tiltag i dyrkningsfladen – er Patriotisk Selskab blevet en del af oplandskonsulent-samarbejdet.

Det betyder, at husdyr-, miljø- og juraafdelingen med finansiering fra staten, Landbrug & Fødevarer samt SEGES kan tilbyde landmænd gratis rådgivning til etablering af vådområder, minivådområder og skov.

■ JURA

Rådgivningens fokus

Der er året igennem ydet juridisk rådgivning inden for især ejendomshandler, persondata, lejeret, forpagtninger og familie- og arveret. Den familie- og arveretlige rådgivning, herunder udarbejdelse af testamenter og ægtepagter, har spillet en central

rolle i forbindelse med de mange generationsskifter, som er blevet gennemført.

Ny ferielov

Overgangsordningen til den nye ferielov er begyndt, og selskabet har i medierne og ved to fyraftensmøder informeret om ændringerne i lovgivningen.

Den nye lov giver bl.a. anledning til ændringer i ansættelseskontrakterne og udarbejdelse af en feriepolitik i de enkelte virksomheder. Der forventes et voksende behov for rådgivning om ferieloven, i takt med at ikrafttrædelsesdatoen kommer tættere på.

Ny lov om ægtefællers formueforhold

En helt ny lov om ægtefællers formueforhold trådte i kraft i januar 2018 og har haft juristernes opmærksomhed i årets løb. Loven indebærer bl.a. flere muligheder for særejekonstruktioner, ændringer ved lovvalg i internationale ægteskaber og en afskaffelse af ægtepagtskravet ved gaver mellem ægtefæller.

Tidligere var større gaver ikke gyldige uden en ægtepagt, hverken over for ægtefællen eller tredjemand. Til gengæld kan gaver nu principielt uden tidsbegrænsning kræves omstødt efter konkurslovens regler i forbindelse med indgivelse af konkursbegæring mod giveren.

Entreprisekontrakt: Nye standardbetingelser

Ved indgåelse af entreprisekontrakter har der siden år 1992 eksisteret en række standardbetingelser, som har været aftalt mellem byggebranchens organisationer. I 2019 er der indført nye betingelser, som kan anvendes, hvis det ønskes. Patriotisk Selskab har informeret medlemmerne om vigtigheden af at indgå en kontrakt ved entreprise og specificere, hvis de nye standardbetingelser ønskes anvendt.

Persondataforordning

Flere år før persondataforordningens ikrafttræden var både den interne implementering og rådgivning af medlemmerne på dagsordenen hos Patriotisk Selskab. Selskabet udarbejdede således en drejebog med tilhørende skabeloner til brug for implementering af persondataforordningen i medlemsvirksomhederne.

Efter ikrafttrædelsen af persondataforordningen i maj 2018 har Patriotisk Selskab fortsat oplevet efterspørgsel på rådgivning om de nye regler. Året igennem har der derfor været fokus på dels at hjælpe medlemmerne i gang med efterlevelsen, dels at konkretisere forordningen via artikler i Patriotisk Selskabs nyhedsbrev. Selskabet har i den forbindelse stillet persondatadrejebog og -skabeloner gratis til rådighed for de medlemmer, der har ønsket det.

Husdyr-, miljø- og juraafdelingen pr. 1. juni 2019

Team Jura

Rikke Gade Trinskjær
Chefjurist
rgt@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5478

Bodil Just
Juridisk seniorkonsulent
boj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5454

Claus Munk
Juridisk seniorkonsulent
cmu@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5422

Jesper Broby Hansen
Juridisk rådgiver
jbh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5424

Peter Sigvardt
Juridisk rådgiver
psi@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5431

Kirsten Rasmussen
Juridisk sekretær
kir@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5490

Kamilla Bursø Rask
Studentermedhjælper
kbr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5435

Team Natur & Miljø

Kristian Petersen
Teamleder, natur & miljø
krp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5426

Kamilla From-Nielsen
Miljørådgiver
kfn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5420

UDVIKLINGSFUNKTIONEN

EN NY APP MED DIREKTE ADGANG TIL PATRIOTISK SELSKABS DIGITALE UNIVERS, EN NY BRUGERFLADE I *MYBUSINESS* OG EN RÆKKE REKRUTTERINGSPROJEKTER, DER SKAL TRÆKKE TALENTER TIL PATRIOTISK SELSKAB. DET ER NOGET AF DET, SOM SELSKABETS UDVIKLINGSFUNKTION HAR PRIORITERET I ÅRETS LØB.

■ NY APP

For Patriotisk Selskab er digitalisering et vigtigt skridt på vejen mod fremtidens rådgivningsforretning, og derfor har selskabet bl.a. udviklet en app, der skal sikre medlemmerne direkte adgang til Patriotisk Selskabs digitale univers.

Via app'en, som er individuelt tilpasset det enkelte medlem, er det bl.a. muligt at finde kontaktoplysninger på egen rådgiver, læse nyhedsbreve, foretage tilmelding til arrangementer og events, bruge *MyBusiness* og indscanne bilag til Summax.

Patriotisk Selskab udvikler løbende app'ens faciliteter og brugervenlighed og forventer, at app'en

på sigt vil blive den foretrukne adgang til Patriotisk Selskab for et flertal af medlemmerne.

Ved udgangen af regnskabsåret 2018/2019 var app'en blevet downloadet flere end 200 gange.

■ MYBUSINESS

MyBusiness er i løbende udvikling, og i det forgangne år har især brugervenligheden været i fokus, og der er udviklet en langt mere intuitiv brugerflade, som bl.a. blev præsenteret på Økonomikonferencen 2018.

Endvidere blev der i 2019 lagt tal fra de foreløbige virksomhedsanalyser i *MyBusiness*, således at de

medlemmer, der har fået udarbejdet en tidlig analyse, kan sammenligne deres bedrift med de foreløbige 2018-tal frem for 2018-prognosen.

Efterhånden som flere analyser bliver lagt i *MyBusiness*, giver sammenligningstallene et mere og mere retvisende billede af 2018, hvorefter det er muligt at sammenligne egen bedrift med de endelige resultater, når Driftsanalyser udkommer til efteråret 2019.

Fremover vil virksomhedsanalyserne hurtigere blive lagt i *MyBusiness*, efter de er udarbejdet, så der går kortere tid, før medlemmerne kan se og sammenligne deres tal.

■ NETVÆRKSGRUPPER

Følgende netværksgrupper faciliteres pt.:

- Udlejning (to grupper)
- Juletræsproducenter
- Fyns pileydyrkergruppe
- Natura 2000 (skov)
- Natura 2000 (det åbne land og det grønne danmarkskort)
- Agromarkedet og handelsstrategi
- Bogholderi- og regnskabsansvarlige i landbrugsvirksomheder
- Herregårdsjægere

Der er desuden flere netværksgrupper i støbeskeen, bl.a. inden for jordbearbejdning, præcisionsjordbrug og AgroMarkets.

■ FREMTIDENS ARBEJDSKRAFT

I en branche med et stort behov for rådgivning og samtidig en begrænset mængde af nyuddannede med relevante uddannelser er det afgørende at kunne tilbyde nye medarbejdere en attraktiv arbejdsplads.

Patriotisk Selskab har derfor vedvarende fokus på interne tiltag, der kan fremme lysten til at arbejde hos selskabet. Senest er der etableret en kantineordning.

Herudover lægges der stor vægt på oplæringen af nye medarbejdere. Via målrettede introduktionsplaner og interne mentorer søger selskabet at skabe de bedste betingelser for, at den enkelte medarbejder får succes i sit job.

Rekrutteringen sker i stigende grad gennem kontakt til uddannelsesinstitutioner som KU Science, Syddansk Universitet, Erhvervsakademi Aarhus og Dalum Landbrugsskole. Et praktikforløb eller studiejob kan ligeledes være nøglen til en senere fastansættelse, og i årets løb har selskabet derfor haft en række praktikanter/studentermedhjælpere både inden for jura, økonomi og planteavl.

Igen i 2019 deltager Patriotisk Selskab i et samarbejde med Erhvervsakademi Aarhus og har derfor søgt en kommende jordbrugsteknologstuderende (økonomi- og driftsledelseslinjen) til et praktikforløb som økonomimedarbejder.

ÅRSREGNSKAB

VEDTÆGTER

ÅRSREGNSKAB

DEN UAFHÆNIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

DEN FOLKEVALGTE REVISORS ERKLÆRING

LEDELSESBERETNING

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

FYENS STIFTS PATRIOTISKE SELSKABS FÆLLESFOND

A/S DET FYNSKE LANDBOCENTER

KONTINGENT 2019/2020

VEDTÆGTER

■ NAVN OG HJEMSTED

§ 1 Selskabets navn er "Patriotisk Selskab". Dets hjemsted er Odense Kommune.

■ FORMÅL

§ 2 Patriotisk Selskabs formål er at rådgive i jordbrugsfaglige spørgsmål og drive hermed beslægtet virksomhed samt fremme medlemmernes erhvervs-politiske interesser.

■ TILHØRSFORHOLD

§ 3 Patriotisk Selskab er tilsluttet De Danske Landboforeninger.

■ MEDLEMMER

§ 4 Som medlem kan optages enhver, som anerkender Patriotisk Selskabs formål. Optagelse af nye medlemmer skal godkendes af bestyrelsen og forelægges til underretning på førstkommande ordinære generalforsamling. Foreninger, organisationer og firmaer med tilknytning til dansk landbrug kan optages som medlemmer med hver en stemme.

§ 5 Udmeldelse sker skriftligt. Betales medlemskontingentet ikke, betragtes vedkommende som udmeldt.

Eksklusion kan kun ske efter bestyrelsens eller mindst 20 medlemmers forslag, når mindst 2/3 af de fremmødte på to efter hinanden følgende generalforsamlinger stemmer herfor.

§ 6 Medlemskontingent fastsættes af bestyrelsen. Generalforsamlingen orienteres om ændringer.

§ 7 Betalt medlemskontingent giver ret til at deltage i Patriotisk Selskabs møder og arrangementer samt modtage rådgivning fra Patriotisk Selskab efter de til enhver tid gældende regler.

§ 8 Æresmedlemmer kan optages ved generalforsamlingens beslutning efter indstilling fra bestyrelsen.

§ 9 Medlemmer af Patriotisk Selskab hæfter hverken helt eller delvist for Patriotisk Selskabs dispositioner.

■ BESTYRELSEN

§ 10 Bestyrelsen består af formanden, næstformanden og 4 menige medlemmer.

5 medlemmer vælges af generalforsamlingen. 1 menigt medlem vælges af og blandt medarbejderne i Patriotisk Selskab. De generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer vælges for en treårig periode på en ordinær generalforsamling. Der afgår mindst et generalforsamlingsvalgt medlem hvert år. Genvalg kan finde sted. Det af medarbejderne valgte medlem vælges ligeledes for en treårig periode. Valgproceduren fastlægges af medarbejderne.

Bestyrelsen konstituerer sig selv umiddelbart efter hvert nyvalg. Formand og næstformand kan kun vælges blandt de generalforsamlingsvalgte medlemmer.

Afgår et generalforsamlingsvalgt bestyrelsesmedlem inden en valgperiodes udløb, foretages nyvalg for resten af vedkommende medlemsperiode på den følgende generalforsamling.

Afgår et medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem inden en valgperiodes udløb, foretages nyvalg for resten af vedkommende medlemsperiode snarest muligt.

Bestyrelsen ansætter en administrerende direktør, der varetager den daglige ledelse af Patriotisk Selskab. Bestyrelsen fastlægger retningslinjerne for den administrerende direktørs arbejdsopgaver.

§ 11 Generalforsamlingen vælger en formand og fire medlemmer til hvert af følgende udvalg:

- Driftsøkonomiudvalg
- Husdyrbrugsudvalg
- Planteavlsudvalg

Formændene vælges blandt bestyrelsens 5 generalforsamlingsvalgte medlemmer.

Bestyrelsen og/eller udvalgene kan efter behov og for en længere eller kortere tid nedsætte andre udvalg eller supplere bestående udvalg med relevante sagkyndige.

§ 12 Bestyrelsen sammenkaldes på formandens foranledning skriftligt med mindst 8 dages varsel. Bestyrelsen kan træffe beslutning om, at andre kan deltage i bestyrelsens møder uden stemmeret.

§ 13 Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden og træffer under ansvar over for generalforsam-

lingen afgørelse i de foreliggende sager vedrørende Patriotisk Selskabs virksomhed.

§ 14 Bestyrelsen er bemyndiget til på Patriotisk Selskabs vegne at optage de lån og kreditter, som den finder behov for, og til herfor at give pant i Patriotisk Selskabs ejendele. Patriotisk Selskab tegnes ved underskrift af bestyrelsens formand eller næstformand sammen med den administrerende direktør.

Ved køb, salg eller pantsætning af fast ejendom tegnes Patriotisk Selskab dog af bestyrelsens formand samt yderligere mindst 2 generalforsamlingsvalgte medlemmer af bestyrelsen og den administrerende direktør.

§ 15 Bestyrelsen kan meddele fuldmagt til enkeltpersoner.

§ 16 Bestyrelsen kan indmelde Patriotisk Selskab i foreninger og sammenslutninger, der skønnes at være relevante.

■ GENERALFORSAMLINGEN

§ 17 Generalforsamlingen er Patriotisk Selskabs øverste myndighed og kan, hvor andet ikke vedtægtsmæssigt er fastslået, ved absolut stemmeflertal blandt de fremmødte medlemmer træffe gyldig beslutning i alle de af Patriotisk Selskabs anliggender, der er opført på dagsordenen. Der kan dog ikke træffes beslutninger under dagsordenens punkt 5 og 7, jævnfør § 20.

Der kan stemmes ved personlig stedfortræder. Skriftlig fuldmagt skal foreligge og anmeldes ved mødets begyndelse. Ingen person kan møde med fuldmagt fra mere end et medlem.

Afstemning foregår normalt ved håndsoprækning, men såfremt mødets dirigent, bestyrelsen eller mindst 10 medlemmer kræver det, skal afstemningen foregå skriftligt. Ved personvalg, hvor flere er bragt i forslag, dog altid skriftlig afstemning.

§ 18 Ordinær generalforsamling skal afholdes hvert år inden udgangen af oktober måned. Ekstraordinær generalforsamling skal afholdes, når et bestyrelsesflertal eller mindst 50 medlemmer skriftligt og under angivelse af dagsorden stiller krav herom. Kravet skal fremsættes overfor Patriotisk Selskabs for-

mand, og generalforsamlingen skal afholdes senest månedsdagen efter kravets fremsættelse.

Formanden indkalder generalforsamlingen med mindst 3 ugers varsel med angivelse af dagsorden.

§ 19 Generalforsamlingen ledes af en af generalforsamlingen valgt dirigent. Dirigenten afgør, om generalforsamlingen er lovligt indvarslet og bekendtgjort samt leder forhandlingerne og afgør under iagttagelse af vedtægterne alle spørgsmål vedrørende sagernes behandlingsmåde og stemmeafgivningen. Der føres protokol over det på generalforsamlingen passerede. Protokollen underskrives af dirigenten.

§ 20 På den ordinære generalforsamlings dagsorden skal følgende punkter være medtaget:

1. Bestyrelsens og udvalgsformændenes beretning om Patriotisk Selskabs virksomhed i det forløbne år.
2. Fremlæggelse og godkendelse af det reviderede regnskab for det sidst afsluttede regnskabsår.
3. Budget for det indeværende regnskabsår.
4. Eventuelle forslag fra medlemmerne/bestyrelsen.
5. Debat.
6. Valg i henhold til vedtægterne samt valg af delegerede.
7. Eventuelt.

§ 21 Forslag til personvalg på en generalforsamling skal fremsættes skriftligt. Forslag, der skriftligt afleveres til formanden senest 14 dage før generalforsamlingen, udsendes til medlemmerne senest 7 dage før generalforsamlingen.

Sammen med forslag til personvalg skal der foreligge skriftligt samtykke fra den/de personer, der er bragt i forslag.

§ 22 Forslag, der af medlemmerne ønskes behandlet på generalforsamlingen under punkt 4, skal skriftligt afleveres til formanden senest 14 dage før generalforsamlingen.

Indkomne forslag samt forslag fra bestyrelsen udsendes til medlemmerne senest 7 dage før generalforsamlingen.

■ REGNSKAB OG REVISION

§ 23 Regnskabsåret går fra 1. april til 31. marts. Bestyrelsen drager omsorg for, at der føres et nøjagtigt og overskueligt samlet regnskab for Patriotisk Selskab.

§ 24 Regnskabet revideres af 2 på generalforsamlingen valgte revisorer, hvoraf den ene skal være en statsautoriseret revisor. Revisorerne vælges for 1 år ad gangen.

Revisionen skal være afsluttet senest 1 måned før generalforsamlingens afholdelse.

■ VEDTÆGTSÆNDRINGER

§ 25 Forslag til vedtægtsændringer kan optages på generalforsamlingens dagsorden efter reglerne i §§ 17 og 22.

Et forslag til vedtægtsændring kan først træde i kraft, når det er vedtaget enslydende på to efter hinanden følgende generalforsamlinger med mindst 14 dages mellemrum.

Til vedtagelse kræves tilslutning fra mindst 2/3 af de fremmødte stemmeberettigede medlemmer.

■ OPHØR

§ 26 Forslag om Patriotisk Selskabs ophør kan kun gyldigt vedtages af to på hinanden følgende generalforsamlinger, der er indkaldt i dette øjemed og med mindst 14 dages mellemrum. Til vedtagelse kræves tilslutning fra mindst 2/3 af de fremmødte stemmeberettigede medlemmer.

Ved Patriotisk Selskabs ophør kan Patriotisk Selskabs formue ikke udloddes til medlemmerne, men bliver efter beslutning på de to sidste generalforsamlinger at anvende til bedste for landbruget inden for Patriotisk Selskabs formål.

■ IKRAFTTRÆDEN

§ 27 Disse vedtægter, der træder i stedet for Patriotisk Selskabs hidtidige vedtægter, som de var vedtaget på generalforsamlingen den 29. oktober 1987, er endeligt vedtaget efter de hidtil gældende vedtægtsbestemmelser på generalforsamlingen den 1. december 2000 og træder i kraft fra denne dato.

ÅRSREGNSKAB

UDDRAG AF RESULTATOPGØRELSE 1/4-31/3 (1.000 KR.)						
	BUDGET 2019/2020	%	REGNSKAB 2018/2019	%	REGNSKAB 2017/2018	%
NETTOOMSÆTNING						
Økonomi	36.450	64	33.279	63	32.680	64
Planteavl	12.415	22	12.517	24	11.871	23
Husdyr, Miljø & Jura	5.460	9	4.249	8	4.045	8
Administration m.m.	405	1	536	1	571	1
Medlemskontingenter	2.525	4	2.384	4	2.127	4
Nettoomsætning i alt	57.255	100	52.965	100	51.294	100
ANDRE EKSTERNE OMKOSTNINGER						
Kontingenter	1.880		1.697		1.511	
IT-omkostninger	2.786		2.388		1.827	
Kontorartikler, telefon og porto m.m.	825		713		698	
Medlemsmøder og -kurser	150		42		-25	
Beretninger og markedsføring	820		423		359	
Faglitteratur	630		512		545	
Repræsentation og gaver	100		68		88	
Inventarvedligehold	420		300		486	
Forsikringer	435		396		140	
Økonomiomkostninger	250		119		241	
Planteavlsomkostninger	850		872		667	
Husdyr- og miljøomkostninger	85		2		78	
Lokaleomkostninger	2.481		2.335		2.377	
Tab og hensættelser på debitorer	100		-28		45	
Andre eksterne omkostninger i alt	11.812	21	9.839	19	9.037	18
Personaleomkostninger	44.858	78	43.500	82	42.710	83
RESULTAT FØR RENTER OG AFSKRIVNINGER	585	1	-374	-1	-453	-1
Driftsmæssige afskrivninger	400	1	147	0	161	0
RESULTAT FØR FINANSIELLE POSTER	185	0	-521	-1	-614	-1
Resultat af kapitalandele i dattervirksomhed	300	1	602	1	681	1
Nettorenter	145	0	174	0	148	0
RESULTAT FØR SKAT	630	1	255	0	215	0
Skat af årets resultat	0	0	109	0	133	0
ÅRETS RESULTAT	630	1	364	1	348	1

BALANCE (1.000 KR.)			
	BUDGET 31/3-2020	REGNSKAB 31/3-2019	REGNSKAB 31/3-2018
AKTIVER			
Anlægsaktiver			
Materielle anlægsaktiver	350	47	194
Finansielle anlægsaktiver	15.180	14.880	14.278
ANLÆGSAKTIVER I ALT	15.530	14.927	14.472
Omsætningsaktiver			
Tilgodehavender, debitorer m.m.	24.750	24.091	24.232
Likvide beholdninger	5	3	2
OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT	24.755	24.094	24.234
AKTIVER I ALT	40.285	39.021	38.706
PASSIVER			
Egenkapital			
Egenkapital ved årets begyndelse	20.051	19.687	19.339
Årets resultat	330	-238	-333
Årets opskrivning	300	602	681
EGENKAPITAL VED ÅRETS SLUTNING	20.681	20.051	19.687
Kortfristede gældsforpligtelser			
Opkrævet kontingent og abonnementer, næste år	3.500	3.487	3.446
Kassekredit	2.604	1.780	2.294
Diverse kreditorer	13.500	13.703	13.279
KORTFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE I ALT	19.604	18.970	19.019
PASSIVER I ALT	40.285	39.021	38.706

Odense, den 23. maj 2019

Direktion

Nils Rasmussen
Christian Himmelstrup Vesterager

Bestyrelse

Peter Cederfeld de Simonsen
Bendt Tido Hannibal Wedell
Christina Henriette Ahlefeldt-Laurvig
Hans Vestergaard Boesen
Jens Himmelstrup
Rikke Toft Stripp (medarbejderrepræsentant)

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

■ TIL MEDLEMMERNE I PATRIOTISK SELSKAB

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. marts 2019 samt af resultatet af foreningens aktiviteter for regnskabsåret 1. april 2018 - 31. marts 2019 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi har revideret årsregnskabet for Patriotisk Selskab for regnskabsåret 1. april 2018 - 31. marts 2019, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, noter og anvendt regnskabspraksis.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af regnskabet". Vi er uafhængige af foreningen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfat-

telse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere foreningens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere foreningen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører

revisionshandling som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af foreningens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om foreningens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærk-

som på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at foreningen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Odense, den 23. maj 2019
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 77 12 31

Line Hedam
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne27768

DEN FOLKEVALGTE REVISORS ERKLÆRING

Jeg har som folkevalgt revisor fået forelagt årsregnskab samt specifikationer for regnskabsåret 1. april 2018 - 31. marts 2019.

Mine spørgsmål i forbindelse med min gennemgang af det forelagte materiale er besvaret af ledelsen.

Gennemgangen giver ikke anledning til bemærkninger.

Jeg er orienteret om revisionshandling foretaget af den statsautoriserede revisor.

Odense, den 23. maj 2019

Mads Peter Larsen
folkevalgt revisor

LEDELSESBERETNING

Hovedaktivitet

Patriotisk Selskab rådgiver om jordbrugsfaglige spørgsmål og bidrager til fremme af medlemmernes erhvervsinteresser.

Udviklingen i regnskabsåret

Årets resultat blev DKK 363.487 mod DKK 347.856 i regnskabsåret 2017/2018. Resultatet overføres til Patriotisk Selskabs egenkapital, som udgjorde DKK 20.050.658 ved regnskabsårets slutning.

Årets resultat blev samlet set lidt under budget.

Regnskabsåret bød på en historisk tør sommer med en betydelig reduktion i høstudbytterne de fleste steder. Det betød gode priser på afgrøderne og en tilsvarende høj pris for foder til den animalske produktion. Dyrt foder og lave afregningspriser betød et hårdt år for den animalske sektor og for primærlandbruget generelt.

Digitaliseringen udvikler sig med stigende hastighed og betyder i disse år en ændring i forretningsmodellen for Patriotisk Selskab, hvor efterspørgslen efter serviceydelser viser en faldende tendens i form af øget automatisering af de udførte opgaver. Patriotisk Selskab har i året investeret i RPA- (robot)teknologi. Derudover er der investeret i udviklingen af en app til Selskabets medlemmer, som derved får én samlet indgang til Selskabets digitale univers og udvalgte produkter. Endelig er der investeret væsentlige midler og intern tid i at videreudvikle Selskabets digitale platform til benchmark, *MyBusiness*, som er unik i branchen.

I modsætning til de ydelser, der digitaliseres og automatiseres, ser vi en stigende efterspørgsel efter rådgivning generelt. Det er en spændende udvikling, som løbende udfordrer krav til paratviden og videreudvikling af vores konsulenter på den allerbedste måde.

Med henblik på til stadighed at rekruttere de bedste talenter forsøger vi løbende at være til stede på relevante uddannelsesinstitutioner.

En mulig ændring i vilkårene for generationsskifter i forlængelse af det snarlige folketingsvalg har for alvor sat gang i generationsskifte hos vores medlemmer, hvoraf mange allerede er afsluttet i det

forgangne år med assistance fra Selskabets medarbejdere.

Der stilles løbende flere krav og begrænsninger for landbrugets aftryk i miljø og natur. Selskabet møder disse behov med eksempelvis gratis omlægningstjek til økologi, bæredygtighedsanalyser og er aktiv deltager i ordningen for oplandskonsulenter.

Strategidrøftelserne frem mod 2025 pågår i øjeblikket, og vi forventer at være klar med Selskabets nye strategi i begyndelsen af 2020.

Ledelse og bestyrelse anser årets resultat som tilfredsstillende.

Udvikling i det kommende år

Der budgetteres med et overskud for regnskabsåret 2019/2020 på godt 600 TDKK, inklusive afkast fra A/S Det fynske Landbocenter. Priserne er i de seneste 8 år reguleret med mindre end inflationen i den samme periode og kan ses som et udtryk for reel effektivisering.

Patriotisk Selskab har i de senere år haft stigende andel af markedet og forventer, at det fortsætter.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er efter regnskabsårets afslutning ikke indtruffet begivenheder, som væsentligt vil kunne påvirke Patriotisk Selskabs finansielle stilling.

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Årsrapporten for Patriotisk Selskab for 2018/19 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for virksomheder i regnskabsklasse B med tilvalg af enkelte regler i klasse C.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Årsrapporten for 2018/19 er aflagt i kr.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde foreningen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå foreningen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

■ RESULTATOPGØRELSEN

Nettoomsætning

Nettoomsætningen indregnes i resultatopgørelsen, såfremt levering og risikoovergang til køber har fundet sted inden årets udgang.

Nettoomsætningen indregnes eksklusiv moms.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger til salg, reklame, administration, lokaler, tab på debitorer mv.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger indeholder gager og lønninger samt lønafhængige omkostninger.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger af materielle anlægsaktiver.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder

I resultatopgørelsen indregnes den forholdsmæssige andel af resultat for året under posten "Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder".

Skat af årets resultat

Skat af årets resultat, som består af årets aktuelle skat og ændring i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte i egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte i egenkapitalen.

■ BALANCEN

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostpris reduceret med eventuel restværdi, fordeles lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

	BRUGSTID
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-5 år

Den regnskabsmæssige værdi af materielle anlægsaktiver gennemgås årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning. Hvis dette er tilfældet, foretages nedskrivning til den lavere genindvindingsværdi.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes indre værdi opgjort efter moderselskabets regnskabspraksis.

Tilknyttede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi indregnes til kr. 0. Har moderselskabet en retlig eller en faktisk forpligtelse til at dække virksomhedens underbalance, indregnes en hensat forpligtelse hertil. Såfremt den regnskabsmæssige negative indre værdi overstiger tilgodehavender, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser, i det omfang modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække dattervirksomhedens underbalance.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres under egenkapitalen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen. Reserven reduceres med udbytteudlodninger til moderselskabet og reguleres med andre egenkapitalbevægelser i tilknyttede virksomheder.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles i balancen til amortiseret kostpris eller en lavere nettorealiseringsværdi, hvilket her svarer til pålydende værdi med fradrag af nedskrivning til imødegåelse af tab. Nedskrivninger til tab opgøres på grundlag af en individuel vurdering af de enkelte tilgodehavender samt for tilgodehavender fra salg tillige med en generel nedskrivning baseret på selskabets erfaringer fra tidligere år.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det udførte arbejde. Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden på balancedagen og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under aktiver, omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Skyldig skat og udskudt skat

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatter.

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gælds metode af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser, opgjort på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet, henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. I de tilfælde, hvor opgørelse af skatteværdien kan foretages efter alternative beskatningsregler, måles udskudt skat på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet, henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Gældsforpligtelser

Gældsforpligtelser er målt til amortiseret kostpris svarende til nominel værdi.

Periodeafgrænsningsposter (forudbetalte indtægter)

Periodeafgrænsningsposter, opført som forpligtelser, omfatter modtagne betalinger vedrørende indtægter i efterfølgende regnskabsår.

FYENS STIFTS PATRIOTISKE SELSKABS FÆLLESFOND

RESULTATOPGØRELSE 2018		STATUS 2018	
Renteindtægter	3.855		
Omkostninger	11.615	Grundkapital	475.970
Årets resultat	-7.760	Egenkapital i alt	468.526

Ansøgning til fonden kan indsendes via www.patriotisk.dk. Eventuelle spørgsmål kan rettes til sekretariatschef Marianne Neumann, mail: mn@patriotisk.dk eller telefon: 6315 5411.

■ VEDTÆGTER

§ 1 Fondens navn er: Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond, og dens hjemsted er Odense Kommune.

§ 2 Fondens formål er en videreførelse af den virksomhed, hvormed de fem fonde, som sammenlægges i nærværende fond, har drevet.

Samlende kan formålet udtrykkes således:

Understøttelse af personer af landbostanden, som efter legatbestyrelsens skøn har behov derfor samt tilskud til uddannelse og studierejser eller -ophold.

Der kan ydes tilskud til kulturelle formål efter bestyrelsens frie skøn i særlige tilfælde.

§ 3 Ved sammenlægningen af følgende fonde andrager fællesformuen følgende midler:

a. Understøttelsesforeningen for trængende forhenværende landmænd og deres efterladte i Fyens Stift pr. 31. dec. 1989.....	272.542,33 kr.
b. Forpagter cand. phil. C. J. Jansens legat 1989.....	40.325,74 kr.
c. Fyens Stifts patriotiske Selskabs 100 års jubilæumslegat pr. 25. oktober 1990.....	91.620,00 kr.
d. Midtfyns Landøkonomiske Forskudsforenings legat.....	12.638,00 kr.
e. Bankdirektør H. H. Thomsens og hustrus legat.....	37.010,00 kr.
Anslået legatformue.....	454.136,07 kr.

Af legatformuen andrager 430.000 kr. legatets grundkapital, som kun kan formindskes med fondsmyndighedens samtykke og hvis købekraft skal søges bevaret ved henlæggelse forud for legatuddelinger.

De respektive legatfundatser beskriver formålene således:

Ad a. Foreningens formål er at understøtte trængende, forhenværende landmænd i Fyens Stift, som har været i selvstændig stilling, deres enker og mindreårige børn.

Ad b Mænd, der er trængende, forhenværende landmænd, eller som ikke nu driver et agerbrug på over 1

td. hartkorn, har dansk indfødsret, og i 7 år har levet enten som ejer, bruger eller forpagter i Fyens Stift, og dér drevet et agerbrug på mindst 8 td. hartkorn.

Ad c Understøttelse af trængende og da navnlig til efterladte af medlemmer af Patriotisk Selskab. Rejseunderstøttelse til unge dygtige landmænd med et bestemt studium for øje.

Anerkendelse af, eventuel opmuntring til virksomhed, der som samfundsnyttig kan anbefales til efterfølgelse, hvorunder også skal regnes rentabelt drevet landbrug, og særligt hensyn skal tages til ren jord, så længe dette må anses for formålstjenligt. Og yde et beløb til erhvervelse af en mindeplads til afholdelse af store folkemøder.

Ad d Årlige legatbeløb til understøttelse af elever på Landbohøjskolen, på landbrugs- og havebrugsskoler samt på Teknologisk Institut, og til oplysningsrejser for gårdmænd og husmænd. De pågældende skal være hæderlige og dygtige folk og være hjemmehørende i et af følgende sogne på Fyn: Årslev, Åsum-Seden, Allerup, Bellinge, Dalum, Davinde, Fangel, Fraugde, Højby, Nørre Lyndelse, Sdr. Nærrå, Rønninge-Rolfsted, Søllinge-Hellerup, Sdr. Højrup og Nørre Søby.

Legatbestyrelsen er berettiget til at fortolke de respektive formålsbestemmelser ud fra en hensyntagen til nutidsforhold og er ikke bunden af de enkelte legaters indbyrdes størrelsesforhold.

Ad e Understøttelse af trængende og da navnlig til efterladte af medlemmer af Fyens Stifts patriotiske Selskab.

Rejseunderstøttelse til unge, dygtige landmænd med et bestemt studium for øje. Opmuntring til eller anerkendelse af samfundsnyttig virksomhed, hvorunder også skal regnes fremragende virksomhed på jordbrugets eller husdyrbrugets område.

§ 4 Fondens bestyrelse er identisk med den til enhver tid siddende bestyrelse for Fyens Stifts patriotiske Selskab.

Fonden tegnes af bestyrelsens formand, næstformand og kasserer i forening. Over bestyrelsesmøderne føres en protokol, som underskrives af de tilstedeværende medlemmer.

§ 5 De samlede administrationsomkostninger må ikke overstige, hvad der er rimeligt i forhold til fondens formue og aktiviteter.

§ 6 Fondens kapital anbringes i værdipapirer i overensstemmelse med de af Justitsministeriet fastsatte regler herom. Midlerne anbringes i administration i Bikubens Forvaltningsafdeling eller et andet af Fondsmyndigheden godkendt forvaltningsinstitut.

§ 7 Fondens regnskabsår er kalenderåret. Senest 5 måneder efter regnskabsårets afslutning skal bestyrelsen have udarbejdet regnskab over fondens indtægter og udgifter samt en status. Regnskabet indsendes senest 6 måneder efter regnskabsårets afslutning til Fondsregisteret.

§ 8 Årets nettoindtægt med tillæg af eventuel overførsel fra sidste regnskabsår og efter fradrag af administrationsomkostninger og evt. beløb til konsolidering af kapital, uddeles af bestyrelsen i overensstemmelse med formålsbestemmelserne.

§ 9 For det tilfælde, at fondens formål ikke længere kan tilgodeses, eller indtægterne ikke længere er tilstrækkelige til at opfylde formålene, kan bestyrelsen efter tilladelse fra fondsmyndigheden og Justitsministeriet anvende fondskapitalen til tilsvarende formål eller søge kapitalen indlagt i anden fond med tilsvarende formål.

A/S DET FYSKE LANDBOCENTER

A/S DET FYSKE LANDBOCENTER, RESULTAT OG BALANCE 2018 -BUDGET 2019 (1.000 KR.)		
RESULTATOPGØRELSE 1/1 - 31/12	REALISERET 2018	BUDGET 2019
Lejeindtægter	1.785	1.805
Indtægter i alt	1.785	1.805
Revision - Administrationsvederlag	77	100
Reparation, vedligehold m.v.	352	843
Småanskaffelser	30	10
Ejendomsskatter	78	90
Forsikringer	30	45
Prioritetsrenter m.m.	445	450
Udgifter i alt	1.012	1.538
RESULTAT FØR SKAT	773	267
Skat af årets resultat	-171	0
ÅRETS RESULTAT	602	267

BALANCE PR. 31. DECEMBER	REALISERET 2018	BUDGET 2019
AKTIVER		
Anlægsaktiver	22.594	22.594
Omsætningsaktiver	5.560	5.300
AKTIVER I ALT	28.154	27.894
PASSIVER		
Egenkapital	14.350	14.617
Hensatte forpligtelser	1.641	1.600
Langfristede gældsforpligtelser	8.501	8.510
Kortfristede gældsforpligtelser	3.662	3.167
PASSIVER I ALT	28.154	27.894

Kontingent 2019/2020 - Patriotisk Selskab

KONTINGENTSKALA 2019/2020	
Aktive jordbrug 1.395 kr. Herudover obligatorisk bedriftsmedlemskab af Landbrug & Fødevarer via Patriotisk Selskab eller anden landboforening inkl. et abonnement på LandbrugsAvisen.	Modtager alt materiale fra Patriotisk Selskab, herunder elektronisk nyhedsbrev, et stk. Driftsanalyser samt indbydelse til møder og konferencer
Passive medlemmer, firmaer 1.395 kr. Fx frøfirmaer, forsikringsselskaber, banker og lignende.	
Passive medlemmer, privatpersoner 695 kr. Fx ikke-aktive landmænd, der blot ønsker at være medlem, eller pensionister, der ønsker hjælp til selvangivelsen.	
Ægtefæller 195 kr. Tegner kontingent af hensyn til gruppelevsfor sikring.	Modtager kun indkaldelse til generalforsamling
Teknisk passive 195 kr. Modtager i forvejen alle informationer, fx interessenter i I/S'er.	

209. årgang

Patriotisk Selskab

Eftertryk og kopiering uden særlig tilladelse forbudt

Tryk: Rosendahls Print · Design · Media 2019

ISSN 1602-382X

PATRIOTISK SELSKAB

JORDBRUGSRELATERET RÅDGIVNING

PATRIOTISK SELSKAB

Ørbækvej 276
5220 Odense SØ

Tel +45 6315 5400
patriotisk@patriotisk.dk
www.patriotisk.dk

Kontoret er åbent

Mandag til torsdag kl. 8.00-16.00
Fredag kl. 8.00-15.30